

Retkeilijä

SRL – 53 vuotta toimintaa Nro 2 Marraskuu 2024

Kuva Ulla Suhonen

SUOMEN RETKEILYLIITTO ry

Retkeilijöiden ja
luontoliikkujien yhteisö.

Perustettu 1971.

Kansainvälisten Luonnonystävien
(Naturfreunde Internationale, NFI)
Suomen jäsenjärjestö.

Toimisto:

Valimotie 10
00380 Helsinki
puh. 045 1369 744

toimisto@suomenretkeilyliitto.fi

www.suomenretkeilyliitto.fi

www.facebook.com/suomenretkeilyliitto/

www.instagram.com/suomenretkeilyliitto/

www.nf-int.org

Palvelemme:

ti-to klo 9–16

Järjestösihteeri:

Tiina Sinervo

Pankkiyhteys:

Nordea FI66 1521 3007 1194 58.

Retkeilijä-lehden toimitus:

Hannele Pöllä
puh. 040 504 8296
hannele.polla@kolumbus.fi

ISSN 0783-165X

Painopaikka:

Lehtisepät Oy, Lahti

Lehti on luettavissa
näköislehtenä myös nettisivuilla
www.suomenretkeilyliitto.fi

Etkö halua paperilehteä?

Tämä Retkeilijä-lehti jaetaan jäsenille pdf-muodossa sähköpostin liitteenä. Seuraava lehti 1/2025 ilmestyy painettuna ja jaetaan jäsenten kotiosoitteeseen postin mukana.

Jos et halua lukea paperilehteä, ilmoita sähköpostiosoitteesi liiton toimistoon (toimisto@suomenretkeilyliitto.fi), niin lähetämme lehden sinulle jatkossakin sähköpostin liitteenä.

Puheenjohtajan palsta

Meidän porukka

Ihmisellä on luontainen tarve kuulua joukkoon, samaistua muihin, olla osa suurempaa. Yhteisöön kuulumisella on positiivinen vaikutus henkiseen hyvinvointiin ja tyytyväisyyteen. Paikallisyhdistyksen lähiporukan lisäksi kukin meistä kuuluu Retkeilyliiton koko jäsenkunnan muodostamaan yhteisöön. Jaamme samoja arvoja: arvostamme luontoa, huolehdimme ympäristöstä, liikumme luonnossa vastuullisesti, huomioimme kanssaihmiset.

Ihmisellä on myös tarve tehdä hyvää ja olla yhteisölle hyödyksi. Tämä näkyy selvästi yhdistysten ja liiton aktiivisten puuhamiesten ja puuhanaisten työssä. Oman edun sijasta halutaan tuoda oma panos yhteisön hyväksi, kaikkien iloksi. Tuore hyvä esimerkki tästä on Ukonjoen saunan rakentaminen. Kiinteistötoimikunnan jäsenet ja talkooporukat eri yhdistyksistä ovat työtuntejaan laskematta uurastaneet sen eteen, että kämppäalueelle saadaan uusi sauna. Sama talkoohenki nähtiin pari vuotta sitten Varkhanmukan pienen saunan rakentamisessa. Tällaista sitoutumista ei voi kuin ihailla. Lisäksi hyvin moni on osallistunut talkoisiin tekemällä lahjoituksen Hyvä mieli -keräykseen. Sanotaan, että ”Kissa kiitoksella elää”, mutta tässä tapauksessa, kun muita palkkioita ei ole jaossa, on meidän kaikkien kiitos erittäin tarpeellinen ja tervetullut. Kiitämme ja arvostamme!

Samalla kun tekee hyvää muille, saa myös itselle hyvän mielen. Saunaprojektin ahkera talkoemäntä Liisi totesikin haikeana, että projekti on ollut niin hauska, ettei sen soisi vielä loppuvan. Vaan älä huoli: tulee uusia talkoita!

Aktiivisesti osallistuva pääsee lisäksi vaikuttamaan toiminnan sisältöön, ja sekä paikallisyhdistyksissä että Retkeilyliitossa löytyy tekeville hommia. Liiton tasolla oivallinen mahdollisuus vaikuttaa on ensi kevään liittokokouksessa, jossa liitolle valitaan puheenjohtaja ja varapuheenjohtajat sekä hallituksen ja toimikuntien jäsenet seuraavan kahden vuoden jaksolle. Paikallisyhdistyksissä kannattaa keskustella hyvissä ajoin mahdollisista ehdokkaista näihin pesteihin.

Vaikka meillä retkeilijöinä ja yhdistysten jäseninä on yhteisiä nimittäjiä, olemme ihmisinä erilaisia persoonia. Se on myös yksi yhteisön tarjoamista hyivistä puolista: opimme tuntemaan erilaisia ihmisiä ja saamme laajemman perspektiivin maailmaan. Ja meillä kukin saa olla rennosti oma itsensä. Vaikka yhteiset retket ovat sosiaalisia tapahtumia ja vaikka nykyaika arvostaa enemmän ulospäin suuntautuneisuutta, niin kyllä introvertti saa olla retkillä tuppi-suuna. Ja iloluontoinen saa nauraa, sillä kyllä ääntä maailmaan mahtuu. Iltaanuotiolla kyllä sitten kaikki ollaan enimmäkseen tuleen tuijottajia...

Hannele Pöllä,
puheenjohtaja

Kiinteistötoimikunnan kuulumisia

Ukonjoen sauna on viimein saatu valmiiksi ja tarkastuksessa todettu asialliseksi ja säännösten mukaisesti rakennetuksi. Harjannostajaisia vietettiin Ukonjoella 24.10. Paikalle oli kutsuttu kaikki talkoisiin osallistuneet ja edustus Karjalan Retkeilijöistä. Totta kai saunakin lämpeni ja lölyt todettiin makoisiksi.

Matkan varrella suunnitelmat muuttuivat jonkin verran alkuperäisestä. Muuripataa ja pukuhuoneen kaminaa ei asennettu säästösyistä. Pukuhuoneessa on nyt kaasutoiminen lämmitin ja saunaan tuli piippumallinen vedenlämmitin.

Kevääksi jäi vielä ulkopuolen suojaaminen tavalla ja räystäslautojen sekä ovi- ja ikkunapuitteiden maalaus. Muutakin loppurakentamista tarvitaan, mutta niistä enemmän kevämmällä.

Lapinmajoilla on tehty kunnostustöitä ja syksyllä paikat on laitettu ”talviasentoon”.

Ensi kesän 2025 talkoopäivät ovat: Ukonjoki 23.–25.5. ja Lapissa 7.–13.6. Näistä tarkemmin keväällä. Tervetuloa talkoilemaan!

Kiitos kaikille talkoolaisille arvokkaasta työstä liittomme ja jäsenistömme hyväksi.

Pauli Komonen
Kiinteistötoimikunnan
puheenjohtaja

Tiina Roisko
Hämeenlinnan Retkeilijöiden
hallituksen jäsen

10

kysymystä Tiinalle

1. Millaisista retkistä pidät eniten?

Teemme perheen kanssa päiväretkiä nuotiopaikoille ruuan laittoon ja välillä yövyimme teltassa.

2. Kenen kanssa retkeilet?

Puolison, lasten ja 11-vuotiaan Sessa-koiran kanssa.

3. Miten päädyit Hämeenlinnan retkeilijöiden jäseneksi?

Olen syntynyt siihen eli vanhempani ja isovanhempani olivat jäseniä jo, kun olin lapsi.

4. Mikä sinusta on yhdistystoiminnassa parasta?

Tykkään järjestää tapahtumia lapsiperheille. Yhteinen tekeminen on yhdistystoiminnan suola.

5. Mitä kuuluu yhdistyksellesi, Hämeenlinnan Retkeilijöille?

HäRetille kuuluu hyvää ja toiminta rullaa mukavasti. Meillä on kaksi mukavaa kämppää, joiden ympäristössä on monenlaisia retkeily- ja ulkoilumahdollisuuksia.

6. Mikä on suosikki retkivarusteisi?

Exped tuplalevää makuualusta, johon mahtuu lisäksi 1-2 lasta nukkumaan.

7. Onko retkillä tullut haastavia/jännittäviä tilanteita?

Lasten kanssa sattuu ja tapahtuu. Tärkeää olla vaihtovaatteet ja laastareita mukana.

8. Millaisia retkeilyhaaveita sinulla on?

Haaveilen pidemmästä pyöräretkestä.

9. Mikä on tärkeintä luonnossa liikkumisessa?

Se että sinne pääsee usein ja helposti. Tahdon asua lähellä luontoa. Kuljen mielelläni myös työmatkat pyörällä, jotta saan raitista ilmaa ja liikuntaa.

10. Lemppari luonnon antimista?

Kaikki marjat. Niitä on pakastin pullollaan.

Järjestösihteerimme vaihtuu

Retkeilyliiton järjestösihteerinä vuodesta 2019 lähtien toiminut Tiina Sinervo jää kokonaan eläkkeelle vuoden lopussa. Hänen seuraajakseen liiton järjestösihteeriksi on valittu **Emilia Lehtomäki**. Emilia aloittaa meillä jo marraskuun alussa, joten hänellä on hyvää aikaa perehtyä tehtäviin ennen kuin Tiina jää vuodenvai-

hteessa pois.

Emilia on 42-vuotias ja asuu Helsingissä. Koulutukseltaan hän on lähihoitaja ja artesaani. Hän on työskennellyt muun muassa Helsingin kaupungin terveysvirastossa aluesihteerinä. Emilia harrastaa retkeilyä ja käy vuosittain Lapissa vaeltamassa.

Toivotamme Emilian lämpimäs-

Ukonjoen saunaprojekti saatiin rivakasti alkuun

Viime Retkeilijässä kerroimme Ukonjoen palaneen saunan purusta, joka aloitettiin tammikuun tulipalopakkasilla ja joka jäi lumentulon takia kesken. Loput palaneesta saunasta purettiin sitten Ukonjoen talkoiden yhteydessä toukokuussa. Tarjouspyyntökierroksen perusteella hallitus päätti tilata uuden saunan Pohjois-Karjalan Puu Oy:ltä. Pauli Komonen teki tilauksen alkukesästä ja lupaprosessi jäi Reijo Ruokosen huoleksi.

Sähköinen lupaprosessi (lupapiste.fi) tarjosi joustavan tavan hoitaa byrokratiaa. Lieksan kaupunki osoittautui asiakasystävälliseksi lu-

paviranomaiseksi, joka tarjosi ohjasta sitä pyydettyä. Rakennuslupa myönnettiinkin melko nopeasti sen jälkeen, kun luvan edellyttämät asiakirjat oli saatu kasaan.

Naapurikuuleminenkin Metsähallituksen kanssa onnistui nopeaan. Kun vielä luvan edellyttämä vastaava työnjohtajakin löytyi Karjalan Retkeilijöiden hallituksen piiristä (rakennusmestari Leevi Martikainen), oli kaikki valmista saunan pystytykseen.

Teksti: **Reijo Ruokonen**

Saunakuorma saapuu.

Kattorakennelman teossa kirvesmies Toivo Raassina, sähkömies Arvo Åke ja termieristäjä Valde Piironen.

Pukuhuone on jo kalustettu.

Taukukahvilla Valde Piironen, Arvo Åke ja Toivo Raassina.

Valojen asennuksen hoiti Ilmo Nousiainen.

Uusi, uljas sauna kohoaa Ukonjoen partaalle

Kirjoittelen tätä juttua saunatalkoiden edistymisestä lokakuun lopulla Ukonjoella. Maa on ollut jässä useampana päivänä ja kylmävesisaavi saunan edessä jäässä. Aurinko on hyvin tuottanut akkuihin sähköä ja valoa on riittänyt hämääriin hetkiin. Työntäyteisten päivien hikikarpalot ja kipeytyneet jäsenet on hauduteltu ja pesty kärrisaunassa. Useimmat ovat virkistäytyneet saunan jälkeen Ukonjoen raikkaassa vedessä – yhtenä iltana pulahdettiin revontulten loisteessa.

Varhain aamulla syyskuun 18. päivänä ajoi Ukonjoen pihaan iso kuorma-auto kyydissään saunan hirret ja puutavara. Hirsirakennelman pystytys oli luvattu tapahtuvaksi päivässä. Puutavarakuormaa odottelivat jo talkoisiin tulleet Pauli Komonen, Kari Kauppinen, Toivo Raassina, Valde Piironen, Ilmo Nousiainen, Arvo Åke ja ruoka-huollosta vastaava Liisi Juvonen.

Tunnelma oli varsin iloinen ja käsinkosketeltava. Puukuorman vastaanottoa olivat todistamassa myös Järvenpään Retkeilijöiden syysretkeläiset. Myöhemmin hekin saivat heittää kortensa kekkoon saunan rakentamisessa. Hirret piti käsitellä suoja-aineella – pensseli pysyi hienosti liiton puheenjohtaja Hannele Pöllän hypypysissä.

Talkoot ovat jatkuneet erilaisilla kokoonpanoilla joka viikko muutamia päiviä. Varhain aamulla alkaa naputus, sahaus ja aggregaatin hurina kuulua rakennukselta. Rakennuksen katonle nostettiin kattovasat ja vedettiin vedenpitävä aluskate, ikkunoihin muovit tuulensuojaksi, kuistin lattia sekä rappuset sisäänkäynnin eteen. Nämä työt helpottavat seuraavia työvaiheita.

Tarkkaa puuhaa

Lokakuun alusta on Ukonjoella häärinyt pieni, mutta sitäkin te-

hokkaampi talkooryhmä. Lattioiden valmistuttua on tehty kattojen villoitus, höyrysulkujen laitto, saumojen tiivistys sekä aluslauditus kattojen panelointia varten. Pukuhuone ja sauna ovat jo saaneet lattian ja katon. Saunan hirsien suojaaksi on asennettu roiskeuojat. Unuin suojalevyt ovat paikoillaan, kiukaan alle on liimattu betonilaatat, pukuhuoneessa on yksijalkainen ja yhtenäinen penkki. Lauteiden ruotteet ovat valmistuneet. Lauteet alkavat olla valmiina paikoilleen asettavaksi, ennen sitä tulee asentaa ikkunat ja paneloitava katon.

Siisteys on työturvallisuutta

Rakennustyömaa on pidetty siistinä ja päivän työt päättyvät aina siivoukseen. Saunan edus on puhdistettu muoviroiskista, puupalikoista ja villoituksesta jääneistä tumpuista sekä puiden lehdistä. Maahan pudonneet naulat, ruuvit ja lasinpalat kerätty pois. Pihamaalla olleet laudat, rimat ja parrut on siirretty välivarastoon saunan seinustalle.

Talkoourakan toinen suurempi ponnistus

Toinen materiaalikuorma tuli lokakuun toisella viikolla ja se sisälsi kattopellit, ikkunat, ovet ja muun tarpeellisen puumateriaalin. Nyt on kiuas nostettu paikoilleen ja piippu katolle. Uutuuttaan hohtavat lauteet ovat valmistuneet. Ikkunat ja ovet on käsitelty ja asennettu paikoilleen. Kuisti on vielä viimeisteltävä ja portaat kuistille tehtävä. Räystäslautojen asentaminen jää ensi kevääseen, kaikki muu on valmista.

Huolto pelaa

Tupakeittiössäkin tapahtuu kaikeilaista. Talkooruokaa on valmistettu kahdesti päivässä. Lisäksi on tarjottu aamupala, päiväkahvi ja iltapala. Ruokahuollossa on kanssani talkoillut Leila Pursiainen. Ruuanlaiton lisäksi on tehty tuiki tarpeellisia huoltotöitä: hellan pinta on puhdistettu vuosikausien karsasta, kattilat on kiillotettu, rievut

ja patalapat pesty keittämällä ne pulverivedessä. Ruoka- ja siivoukserot siivottu ja kaapit järjestetty. Nämä ovat tehtäviä, jotka usein jäävät kevättalkoissa sivuseikoiksi. Lisäksi talkoolaisten huoneet on pidetty lämpiminä.

Kiitos rakentajille

Kun käyttöönotto tarkastuksen ajankohta oli tiedossa, kiinteistö-päällikkö Pauli Komonen kutsui talkoolaiset harjannostajaisiin. Tuvassa alkoi hyöriä ja pyöriä. Kattettiin pöydät, valmistettiin hernekeitto, paistettiin pannareita, keitettiin kahvia ja rakennusmestari Leevi Martikainen toi täytekekun.

Vihdoin torstaina 24.10. riisui- vat talkoolaiset haalarit ja pukivat juhlaahteet. Kohotettiin maljat, pidettiin kiitospuheita ja iloittiin saunan valmistumisesta.

Kirjoitelman raapusti

Liisi Juvonen

Kuvat **Liisi Juvonen,**
Ilmo Nousiainen

Harjannostajaisten tunnelmaa.

Osallistu Ukonjoen saunan rakentamiseen

Saunominen tai ainakin peseytyminen kuuluu välttämättömänä osana oleskeluun kämpillämme. Ukonjoella siihen tuli dramaattinen muutos saunan pukuhuoneineen tuhouduttua tulipalossa lokakuussa 2023.

Liiton hallitus alkoi välittömästi toimenpiteisiin sekä vakuutuskorvauksen saamiseksi että uuden saunan aikaan saamiseksi. Entisen saunan paikalle haluttiin saada asianmukainen ratkaisu.

Rakennuskustannusten nousu on saanut aikaan sen, että monenlaisista, edullisuuteen tähtäävistä ratkaisuista huolimatta uuden saunan kustannukset nousevat merkittävästi yli vakuutuskorvauksen. Kun liiton talous jo muutoinkaan ei ole kovin vahva, investointi tuottaa liiton maksuvalmiuteen tummia pilviä.

Saunan rakentamiseen ovat tukensa antaneet jo seuraavat jäsenyhdistykset: Karjalan Retkeilijät 1 000 euroa, Kuopion Retkeilijät 1 000 euroa, Järvenpään Retkeilijät 500 euroa, Vihtiin Retkeilijät 200 euroa, Salpausselän Samoojat 50 euroa, Espoon Retkeilijät 700 euroa ja Rovaniemen Retkeilijät 300 euroa.

Lisäksi Hyvä mieli -keräykseen tänä vuonna ovat lahjoittaneet Sep-

po Iivonen, Ellen Granholm, Antti Mujunen, Anneli Kiminki, Pauli Komonen, Jukka ja Hannele Pöllä sekä Jari ja Tiina Sinervo.

Useat talkoolaiset ovat ahertaneet viikkotolkulla ja sauna on jo saatu kylpykuntoon lokakuun lopussa.

Sinullakin on vielä mahdollisuus kantaa kortesi kekoon HYVÄ MIELI -keräyksen kautta. Pienikin summa on oikea summa. Lahjoitukset SRL:n tilille FI66 1521 3007 119458, viitenumera 11633. Kiitos!

Villasukilla lämpöä ja valoa

Sukkapuikot ovat suihkineet eri puolilla Suomea – Rihmakurussa, Konttaisilla ja viimeksi Ukonjoella. Sukkia tipahtelee yhteenään puikoilta, ja jotta neulominen ei ala tympäistä, keksittiin etsiä tarjouksista erivärisiä lankoja.

Ukonjoki-sukkia valmistui ja myytiin niin paljon, että kertyneillä sukka- ja sähkölahjoitusrahoilla on sähköasentaja Ilmo Nousiainen hankkinut ja asentanut uuteen saunarakennukseen valot.

Kiitos teille, jotka olette sukat jo hankkineet! Ostonne miellyttää neulojia ja tekee hyvää saunarahastolle. Toiveenamme on, että mahdollisimman moni hankkisi sukat ja osallistuisi näin omalta osaltaan Ukonjoen saunan talkoisiin. Karjalan Retkeilijät olivat esillä Joen Yö-tapahtumassa ja sukkaa meni sieläkin kaupaksi.

Nyt on valmiina useita eri kokoja ja neulomme myös toivemittojen ja -värimieltyymysten mukaan. Sukkatilaukset voi edelleen osoittaa Leilalle 045 261 9582 tai Liisille 050 406 6189. Vielä on kahdeksat sukat valmiina paketoitavaksi ja omistajaa vaille.

Jäämme odottamaan yhteydenottoja!

Liisi & Leila

Mistä tietää, että retkeilijä on sponsoroinut Ukonjoen saunarakennukseen sähköt? Hän kulkee Ukonjoki-sukissa!

Elotreffeillä tehtiin Lahtea tutuksi

Retkeilyliitto ja Salpausselän Samoojat järjestivät liiton jäsenyhdistyksille yhteiset Elotreffit Lahdessa 2.–4. elokuuta. Lähes perinteiseen tapahtumaan otti osaa kolmisenkymmentä jäsentä ympäri Suomea.

Nyt ei majoitettu suoraan luonnon armoille, vaan hostellimajoitus ruokailuineen ja illanviettoineen oli järjestetty hotelli-ravintola Opiston Kunkun tiloihin. Kansallisromanttisen tyylinen rakennus on 1903-luvulla valmistunut ja toiminut aiemmin kansanopistona ja henkii historiaa vierailijoilleen.

Heti alkuun tulopäivänä retkeilijät vietiin Radiomäelle. Totta kai, kun kerran radiomastojen kaupungissa oltiin. ”Huomio, huomio,

täällä Lahti!” lienee tuttu kuulutus menneiltä ajoilta? 300 metriä merenninnasta yltävät mastot ovat valmistuneet vuonna 1927 ja pitkäaaltoasema tuli käyttöön 1928.

Myöhemmin mastoretken jälkeen elotreffaajat kokoontuivat hostellikerroksen keittiöön yhteiselle iltapalalle. Pitkää iltaa vietettiin toisiinsa tutustumalla, jutustelemalla ja muisteloilla entisistä retkistä, ja jossain vaiheessa korttipakkakin taisi vilahtaa pöydälle.

Seuraavana päivänä vuorossa oli kirkkovenesoutu Enonsaaren Hulkkosien Juhan toimiessa perämiehenä ja ohjaajana. Venessä oli mukana ensikertalaisia, ja pienen harjaannuttamisen jälkeen yhteis-

Leon jumpalla vetreytyi jäykempikin kroppa.

Yhteisellä se sujuu.

soutu heittäkin onnistui. Ne, jotka eivät halunneet tai mahtuneet soutuporukkaan, matkasivat pienellä reittilaivalla.

Enonsaari sijaitsee aivan kaupungin kupeessa. Saari on ollut monelle lahtelaiselle tuttu virkistyspaikkana pitkältä ajalta. Saaresa on kesäasuntoja, mutta siellä on myös yleisessä käytössä oleva ranta sekä vuonna 1910 rakennetussa huvilassa toimiva kesäravintola.

Saaren luonnonsuojelualueella, kuusivaltaisessa metsässä kiertää lenkkipolku. Hyvällä tuurilla voi

löytää harvinaisia kasvilajeja. Linnunlaulustakaan ei ole puutetta, saarella pesii 60 erilaista lintulajia. Osa retkeilijöistä lähti patikoimaan alueelle, olihan aikaa varattu saarelle oloon koko päiväksi.

Saunottiin, uitiin, pelattiin mölkkyä, syötiin eväitä, viihdyttiin makkaroita paistellen. Tikan Tarmon ja Hulkkosien Juhan järjestämän tietovisan kysymykset olivat hauskan kinkkisiä. Leo perinteisesti jumppautti kaikki, Kiki oli tuonut mukanaan lauluvihkon ja meistä muutama viritteli nostalgisia lauluja ravintolan terassilla.

Saareissaan jälkeen ilta jatkui Opiston Kunkussa illallisella ja myöhemmin muun seurustelun tiimoilla.

Elotreffien viimeisenä päivänä, sunnuntaina, tehtiin kierros keskussairaalan vieressä sijaitsevan Likolammen esteettömällä reitillä. Reitti on osa yhteiseurooppalaisen GoGreenRoutes-hankkeen, sertifoidun Lahden Terveysmetsän kokonaisuutta. Pieni retkiporukka lähti pyörähtämään patikan sen haasteellisemmille poluille.

Elotreffit tapahtumana toivottavasti osoitti, että yhteys luontoon ja toisiin ihmisiin on tärkeä osa elämäämme. Luontoretkien mahdollisuus lähellä kaupunkiympäristöä on ihmisten hyvinvoinnille merkittävää.

Likolammella ja terveystemetsässä.

Teksti ja kuvat: **Tuula Hauhia**

Utön majakkasaarella 23.- 26.5.2024

Keväisenä torstaiamuna 16 viretiläistä, nuorimpana 8-vuotias Venla, kerääntyi Nummelan linja-autosemalle odottelemaan lähtöä kovasti odotetulle Utön retkelle. Salon Tilausmatkat Oy:n bussi kaartoi klo 9.03 pysäkillä ja otti matkalaiset ja matkatavarat kyytiinsä. Lähdimme kohti Helsinkiä ja Kiasman pysäkkiä poimiaksemme loput matkajat kyytiin. 11 Järvenpään retkeilijää, 2 Riihimäen retkeilijää ja 2 Helsingin Työväen retkeilijää nousi kyytiin. Lähdimme ajelemaan ruuhkaisesta Helsingin keskusta kohti rauhallisempia väyliä.

Retkeilyliiton puheenjohtaja Hannele Pöllä toivotti retkeläiset lämpimästi tervetulleiksi matkalle ja sanoi, että tämä matka on samalla sekä ViRetin että SRL:n retkeilytoimikunnan puheenjohtajan Mia Neuvosen muistomatkaksi. Miahan tätäkin retkeä oli innokkaasti räätälöinyt SRL:n kanssa ja odotti kovasti matkan toteutumista, mutta kohtalo valitettavasti päätti toisin. Toimiston järjestösihteeri Tiina Sinervo saattoi retken järjestelyt ansiokkaasti loppuun saakka. Viretiläisillä on viimeisestä yhteisestä Utön matkasta vuodelta 2020 muistona Mian kuvaama ja miehensä Karin valokuvien täydentämä CD. Se on nyt entistäkin arvokkaampi muisto.

Matkamme Suomen eteläisimmälle asutulle majakkasaarelle jatkui rennon tunnelman siivittämänä. Pientä hikeä Tiinan ja Hannelen otsalle tosin aiheutti huoli ehtimisestämme Paraisten Pärnäisiin ja M/S Utö-yhteysalukselle, välissä nimittäin olisi Nauvo-Parainenlossi Korsfjärdenin salmen yli. Nuori naiskuljettajamme sompaili

reippaasti maaseututeitä, jotka halikoivat mutkitellen kauniita maisemia ohittaen myös kolme suurta siltatyömaata.

Hyvin ehdimme aiotulle lossille, ja vartin päästä olimme salmen toisella puolella. Ehdimme hyvin laivarantaankin, tosin Hannele oli ilmoitellut varmuuden vuoksi saapumisestamme. Alusta lastattiin, ja veimme matkatavaramme autokannelle säilöön. Utö-alus irtaantui rannasta klo 13.30 ja 4–5 tunnin merimatka alkoi. Ryhmämme hajaantui; kuka aurinkoiselle kannelle istumaan tai sisätiloihin, kuka kahvila-ravintolaan tarkistamaan suhteellisen runsasta antia. Kyllä lasagne jo maistui. Aika kului rätöisästi jutellessa ja katsellessa maisemia, ja mm. hylkeitä havaittiin kanssamatkustajien kiikareilla. Reitin varrella oli välipäivädyksiä Berghamnin, Notön ja Aspön satamissa ennen määränpäättämistä. Jurmo jäi tällä kertaa väliin matalan vesitilanteen vuoksi.

Utön majakka ja luotsiasema linkkimastoinen alkoivat hämmöttää. Katsoin kellosta, että rantauduimme klo 17.30. Havshotellin kokki mönkijällään otti matkatavaramme kyytiinsä. Hotelli on lähellä satamaa, vaikka eipä saarella mikään ole kaukana. Osa ryhmästämmme majoittui Havshotellin huoneisiin ja osa tien toisella puolella olevaan Kalkas-rakennukseen. *Havshotel* toimii Utön linnakkeen kasarmitiloissa, jotka ennen olivat armeijan käytössä. Saarella toimi armeijan linnake vuoteen 2005 asti.

Otettuumme huoneet haltuumme oli meille varattu hotelliin iltapala. Lohikeitto maistui herkulliselta itse tehtyne saaristolaisleipi-

neen. Saaren kauppa ”Utö Handel” oli vielä tunnin auki, ja ehdimme sielläkin piipahtamaan. Saaren kauppa on päivisin auki 1–2 tuntia ilmoitettuin aikoina. Yhteysalus tuo sinne myös postit ja tilatut tavarat. Aurinko painui punaisena hohtavaan taivaanrantaan. Tuon kauniin näyn nähtyään saatoin itsekkin vaipua unten maille.

Seuraavana aamuna saimme herätä auringonpaisteeseen. Ilmojen haltijat suosivat meitä muutenkin koko viikonlopun. Runsaan aamupalan jälkeen kokoonnuimme hotellin eteen lähteksemme oppaamme Martin Öhmanin johdolla kiertämään saarta. Martin on saaren kasvatti, ja muistaakseni hänen esisänsä olivat kuudennessa polvessa luotseja. Hän itse on historioitsija ja kirjoittanut myös kirjan saaren historiasta ja elämän vaiheista. Hän muisteli lapsuutensa kokemuksia ja kertoi saarelaisten elämästä vuosikymmenten varrelta. Karuahan se toki välillä on ollut, mutta mieluihin ja tuttu elämäntapa siellä eläneille kaikesta huolimatta. Turvallinen kasvualusta lapselle pienine kouluineen, mutta myös luonnonvoimiin ja vaaroihin varautuen.

Vakituisia asukkaita saarella on n. 40, mutta kesäisin asukasmäärä moninkertaistuu. Salpausselkä ulottuu jopa Utöhön saakka. Osa saarta on pirunpeltoa. Kivisessä maastossa on kyykkärmeitten hyvä asustaa. Muutamat meistä näkivätkin kytit ja rantakäärmeitä sataman tienoilla, jopa vedessä. Lukuisissa bunkkereissa voi halutessaan seikkailla. Saarella on myös heinäistä niittyä, jolla on laidunnettu lemmiä ja lampaita.

Pysähdelimme kulkiessamme kuuntelemaan Martinin tarinoi-

ta sekä ihastelemaan saaristoluonnon kauneutta. Huomasin mm. kallion kolossa pienen läiskän lakan kukintoja. Ihanat keto-orvokit kukkivat suurina ryhminä. Kiipeimme mahtavaan valkopunaiseen majakkaan. Punainen väri majakassa ilmoitti merenkävijöille, että saarella on myös luotsi. Luotsitoiminta Utössä oli alkanut Ruotsin Kruunun määräyksestä 1540-luvulla. Nykyinen majakkarakennus on ohjannut laivoja oikeille reiteille vuodesta 1814. Se on myös Suomen vanhin toiminnassa oleva valomajakka. Paikalla on itse asiassa ollut majakka jo vuodesta 1753. Ensimmäinen rakennus kuitenkin tuhoutui Suomen sodassa vuosina 1808–1809.

Ainutlaatuisista on myös, että majakan kolmannessa kerroksessa on oma kirkko, johon enimmillään mahtuu 44 henkeä. Hengellisyys on ollut aina tärkeä asia kaukana merellä eläville ihmisille. Kirkkosalin kauniit kyntteliköt ja kalastajia kuvaava taulu ”Pietarin kalansaalis” saivat mielen herkistymään hartaaksi. Majakassa on myös juhlasali, jonka peräseinällä on vaikuttava taideteos.

Majakan alapuolella polun varrella sijaitsee saaren vanhin rakennus vuodelta 1753, nykyään museona toimiva saaren ensimmäinen luotsiasunto ”Stenhuset”. Etenimme rauhallisesti saaren toiseen kirkkoon, rukoushuoneeseen ”Bönehusetiin”. Se on rakennettu talukoilla vuonna 1909 saaren kivistä, ja sinne on iäkkäämmänkin väen helpompi käydä kuin kiivetä majakan kirkkoon. Hautausmaa löytyy Itäniityltä kirkon takaa parin sadan metrin kävelymatkan päästä. Hautausmaa on keskellä niittyä ja sieltä löytyy muutamia hautoja merellä hukkuneiden muistomerkien lisäksi. Hautojen pieni määrä selittyy sillä, että hautausmaa on otettu käyttöön vasta 60-luvulla. Siihen mennessä vainajat oli kuljetettu veneellä Jurmon hautausmaalle.

Kuuntelimme liikuttuneina myös Utön vesillä sattuneista lukuisista haaksirikoista. Yhtenä niistä S/S Park Victory, joka oli matkalla Yhdysvalloista Turkuun. Laita oli 147 metriä pitkä ja miehistöä 48. Se haaksirikkoutui 25.12.1947. Utön kirkossa on 10-sakarainen kynttelikkö menehtyneitten nimillä varustettuna. Kynttilät syty-

tetään jouluisin heidän muistokseen. Amerikkalaiset muistivat pelastajiaan lahjoitusvaroin, ja asukkaat halusivat muistaa uhreja teetämällä kynttelikön.

Vuosikymmeniä aiemmin –11.11.1929 – oli kuunari Draken haaksirikko Utön edustalla. Kuusi miestä pelastui 11 hengen miehistöstä. Drakenin muistomerkki sijaitsee eteläisessä niemenkärjessä (Kesnäsin niemi). Ruostumattomasta teräksestä tehdyt ”Risti ja Tähti” muistuttavat tapahtumasta. Tuosta lähti itämään myös ajatus meripelastustoiminnan tarpeellisuudesta.

Historian pahin haaksirikko tapahtui, kun autolautta Estonia upposi 28.9.1994 vain n. 40 kilometrin päässä saaresta. Utön saarelle perustettiin onnettomuusyö nä pelastusasema, jonne helikopterit toivat loukkaantuneita ja onnettomuudessa menehtyneitä.

Kiitos Martinille mieleenpainuvista tarinoista ja tiedoista. Saarella on myös toinen ”alkuperäisasukas” Hanna Kovanen, joka opastaa mm. majakalla. Hän pitää keksäisin ”Hannan kahvilaa”, josta saa herkkuja ja muistoksi vaikka Utö-paidan.

Opastetun kierroksen jälkeen meillä oli omatoimista tutustumista saareen, S/S Park Victory-museoon ja palkitun Markus Varesuon valokuvanäyttelyyn. Hänen

mestarillisia lintukuviaan on nähtävissä ja nautittavissa Havshotellin rakennusten ulkoseinillä. Klo 17–19 ohjelmassa oli saunomista naisille ja miehille omista saunoissaan. Vihtiläiset ”jäähileet” sekä muutkin rohkeat retkeilijät kirmaisivat saunasta raikkaaseen meriveteen. Pieni Venla taisi olla kaikkein innostunein uimari käyden monta kertaa meressä. Klo 19 kokoonnuimme illalliselle Havshotelliin. Iloisena ja maukkaana yllätyksenä meille tarjottiin kolmen ruokalajin illallinen. Kylläisenä herkuista piti lähteä vielä vähän ihastelemaan saarta. Me viiretiläiset olemme pelanneet tikkukorttipeliä kerran kuussa, ja Kyllösen Helli oli ystävällisesti jaksanut kantaa pelitarvikkeet mukanaan. Kaupan edestä löytyi sopiva pöytä ja pelasimmekin muuta-

man pelin. Aurinko alkoi laskeutua kuvauksellisesti maille, ja mekin lähdimme höyhensaarille.

Lauantaiamiaisien rauhallisesta nautittuamme meillä oli vapaata ohjelmaa. Päivisin söimme kaupasta ostettuja eväitä tai Havshotellin lounaan. Utön saari on hyvin suosittu linturetki- ja valokuvauskohde. Monipuolisen saaristolinnuston lisäksi lintuharrastajia kiehtovat saareen harhautuvat harvinaisuudet. Klo 15 Järvenpään Retkeilijöitten Markku Tiirakari kertoi sataman laiturilla kattavasti lintujen rengastamisesta ja renkaiden kuvaamisesta. Klo 17–19 saunojille saunat taas lämpiminä ja meri raikkaan viileänä. Klo 19 saimme nauttia taas herkullisen kolmen ruokalajin illallisen, jonka jälkeen oli vapaata ohjelmaa. Kaupan edus-

pöydällä pelasimme taas vähän tikkukorttipeliä ja auringon mukana laskeuduimme nukkumaan. Meri-ilma on todella hyvä unilääke!

Sunnuntai alkoi auringon ja maukkaan aamupalan ryydittämänä. Vielä vähän tepastelua saarella ja ehkäpä vielä vähän ostoksia Hannan kahvilassa tai käsityöliike Wimpurassa. Matkatavarat toimitettiin mönkijällä rantaan ja kannoimme ne alukseen. Jätimme Utön klo 12 ja majakan profiili alkoi haikeasti hävitä kaukaisuuteen. Hei vaan Utö ja kiitos, ehkä vielä tavataan! Aluksella toistuivat samat toimet kuin tullessakin, ja saavuimme Pärnäisten satamaan klo 17. Matka sujui sutjakkaasti bussilla kotiin päin, ja olimme Nummellan linja-autoasemalla n. klo 20. Vilkutukset hyvästiksi ja loppuryhmä jatkoi matkaansa Kiasman pysäkillä ja siitä eteenpäin kotimaisemiin.

Olipa mukava käydä retki uudelleen näin muistellen ja kirjoittaen. Tuli oikein haikea mieli, niin mukavaa meillä oli ja matkassa mitä parhain seurue. Lämmin kiitos SRL:n Hannelelle ja Tiinalle hienoista järjestelyistä sekä kaikille teille mukana olleille! Voin tämän sanoa myös ViRetin ryhmän puolesta.

Seuraavaa retkeä innolla odottaen,

Riitta Ojanne /ViRet

Ukot olivat retkellä Kuopiossa

Toukokuun ensimmäisenä viikonvaihteena ukot kokoontuivat luontoretelle Kuopioon. Meidät otti siellä, Kuopion retkeilijöiden majalla Koivulassa, Pauli ystävällisesti vastaan kertoen Koivulan historiasta sekä tutustuttaen meidät talon käytäntöihin.

Varsinainen retkeilypäivä oli lauantai. Silloin menimme Kallaveden Haminanlahteen, jossa on von Wrightien omistuksessa ollut kartano sekä heidän nimeään kantava luontopolku. Polku on varsin vaativa kuljettavaksi: korkeuseroja on melkoisesti eikä kivikoitakaan välttyä. Polun varrella on opastauluja paikoissa, joissa von Wrightin veljekset ovat maalanneet. Tauluis-

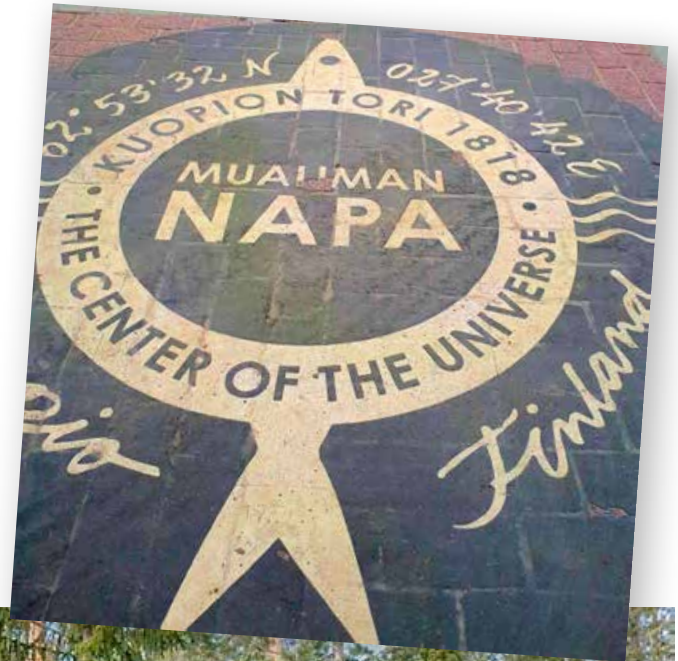
sa on kuvat maalauksista, ja niistä voi verrata tuolloista maisemaa nykyiseen. Paikat ovat tuolloin olleet avoimempia mutta edelleen upeita!

Sari opasti meitä keskikaupungin nähtävyyksiin, Saaristokaupunkiin, Väinölänniemeeseen, Itkonniemen taidepolulle sekä torille, ”Mualiman Navalle”. Liisa ystäväinen kävi myös tervehtimässä.

Iltaisin saunottiin ja jotkut uskalsivat pulahtaa jäiseen Kallaveeteenkin. Erkki piti huolta ruoasta ja se maistui sekä juttua piisasi! Hänelle sekä myös muille kiitokset rattaosasta tapahtumasta!

Teksti: **Tarmo Tikka**

Kuvat: **Tarmo Tikka, Erkki Sivula**

Sunnuntaimelontaa Tuusulanjärvellä

Järvenpään retkeilijät kävivät yhdessä Jokelan retkeilijäyhdistyksen kanssa melomassa Tuusulanjärvellä. Kohteena oli Sarvikallio, jonka poluilla käytiin patikoimassa ennen eväiden nauttimista. Geokätköjäkin löydettiin. Päiväretki oli mutkaton, mukava ja leppoisa!

Kuva: **Sinikka Ranta**

Kohta se talvi taas tulee!

Länsi-Karjalan retkeilijät liukulumikenkiä testaamassa

Viime talvena päätettiin retkeillä päivä liukulumikengillä. Helmikuinen pakkaslauantai avautui pitkän pimeän talven jälkeen aurinkoisena. Mikäpä sen parempi keli testata liukulumikenkiä runsaslumisilla lähiharjuilla.

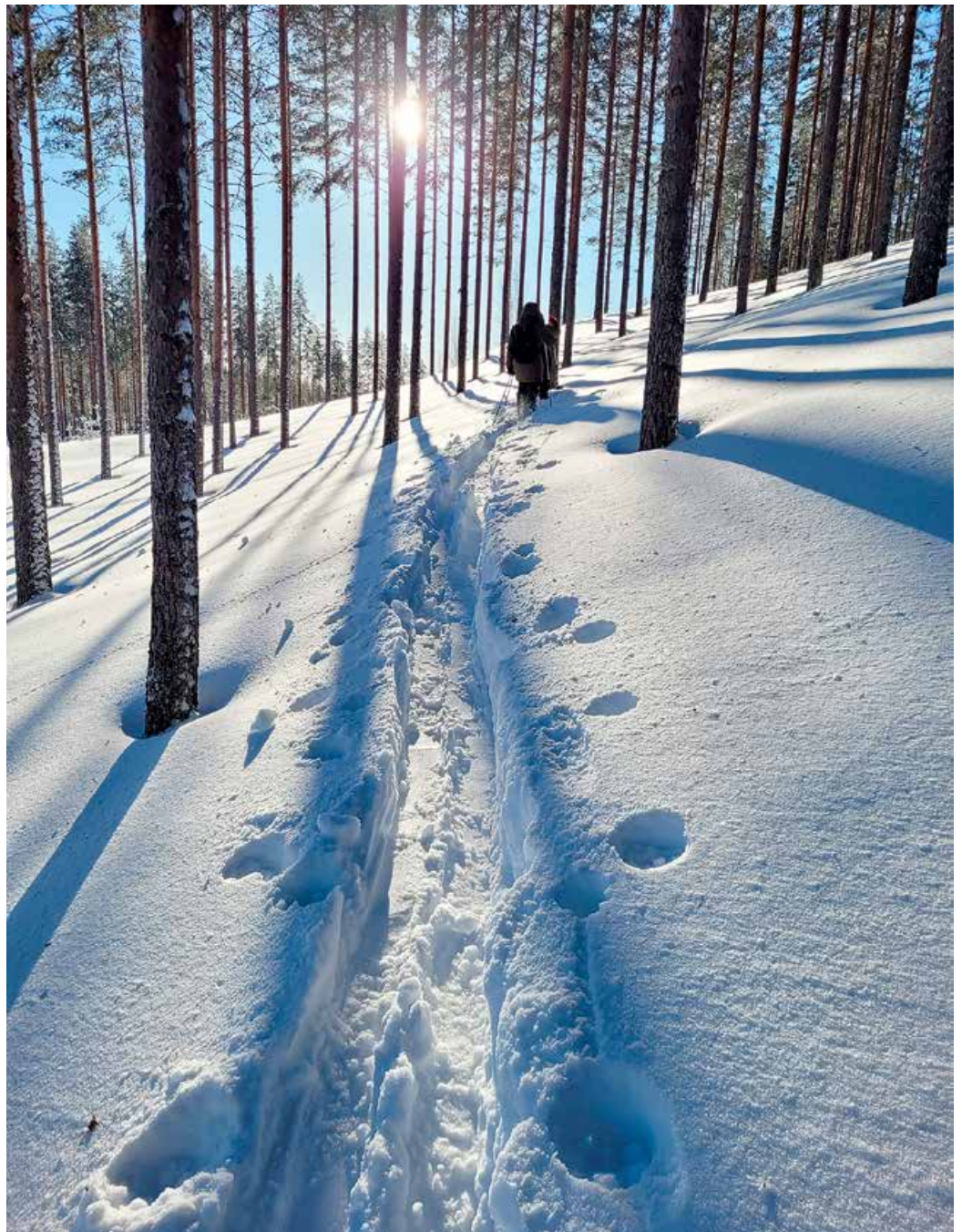
Todettiin, että liukulumikengien vahvuutena on ainakin kantavuus, kulkeminen on perinteisiä lumikenkiä huomattavasti kevyempää. Toinen vahvuus on luonnollisesti liukuvuus, liukulumikengät ovat hiihdettävät, mikä helpottaa etenemistä. Ryhmänä jonossa kuljettaessa kulkeminen on viimeisille hyvinkin sujuvaa hiihtelyä.

Lyhyt liukulumikenkäilykieroksemme sisälsi tasaista hankea, mutta myös ylä- ja alamäkeä. Taisella kulkee aloittelevakin ihan sujuvasti, mutta ala- ja ylämäet vaativat hieman harjoittelua. Niinpä vaikeudet alkoivat meilläkin hetimiten, mitä suuremmat ala- ja ylämäet reitille osuivat. Eikä sieltä laskuista kaikki kaatumatta selvinnytkään. Melkoista päästä ylös umpihangesta ja saada liukulumikengät takaisin jalkaan. Sellaiseen lumivoimisteluun kannattaa varautua.

Vuokrasimme liukulumikengät ja umpihankisauvatkin Outokummun kaupungilta. Omia ei tarvitse hankkia, sen verran edullinen vuokra ja hyvin saatavillakin. Erityisiä jalkineita ei tarvinnut, siteisiin istuivat mitkä tahansa kengät. Umpihankisauvat olivat säädettävät, joten kaikille löytyivät sopivan mittaiset.

Testipäivästä muodostui mukava retkipäivä, olihan meillä hieno talvisää, mukava porukka ja hyvät eväät. Saimme käyttää kyläyhdistyksen nuotiokotaa. Makkaroiden paiston ohessa muisteltiin edellisen kesän mukavaa Varkhanmukan mökkiviikkoa Pallaksella. Ehditettiin vierailla Kilpisjärvelläkin, huiputtaa Saana, ylittää Kilpisjärvi laivalla ja vaeltaa Mallan luonnonpuiston kautta takaisin. Erityisesti syntymäpäiväonnittelut saanut jäsen muistaa Saanan huiputuksen. Siinä nuotion äärellä kesän reissuja muistellessa syntyi ajatuksia tulevistakin reissuista.

Teksti: **Sirkka-Liisa Kolehmainen**

HäRet kutsui lapsiperheet retkeilemään

Hämeenlinnan Retkeilijöiden ja Hämeenlinnalaismamit ry:n yhteinen Koko perheen retkeilypäivä oli onnistunut ja innostava kokemus. Lauantaina 8. kesäkuuta seuran Vanajaniemen kämpällä Hattulassa pihapiiriin oli tuotu malliksi erilaisia telttoja ja retkeilyvarusteita, onget odottivat rannassa pieniä kalastajia, pihaan oli rakennettu rasteja, kahviossa letut paistuiivat ja välineet olivat valmiina veden elämän tutkimiseen.

Kahden yhdistyksen tavoitteena oli toisaalta tarjota lapsille ja heidän vanhemmilleen hauska yhdessäolon päivä Vanajaveden rannalla ja muistuttaa retkeilystä koko perheen harrastuksena, toisaalta retkeilyseuralle tarjoutui mahdollisuus esitellä seuraa, liittymismahdollisuutta ja Vanajaniemen tukikohtaa vapaa-ajan viettopaikkana. Tarkkaa kirjaa kävijöistä ei tullut pidettyä, mutta väki vaihtui mukavasti iltapäivän neljän tunnin aikana. Hauskimpina lähtijät pitivät lettuja, onkimista, luontoretkeä ja teltoissa leikkimistä.

Aloitteen päivästä ja suuren työn teki molemmissa yhdistyksissä toimiva Tiina Roisko, Vanajaniemessä käytännön järjestelyt hoiti HäRet. Tapahtuma oli maksuton ja kaikille avoin, rahoitus tuli tukina ja kahvion myyntituloina. Tapahtuman tärkein opetus oli huolellinen suunnittelu, jotta etenkin lasten mukana ollessa päivä voitiin toteuttaa vastuullisesti ja turvallisesti, oltiinhan tekemisissä tulen ja veden kanssa. Tiimin pitkällä muistilistalla oli kaikenlaista ensiapupakkauksista, kellunta- ja huomioliiveistä, vesikannuista ja mehuista opasteisiin, pihapeleihin, tikkupulla- sekä lettutaikinaan, grillattaviin, onkien syötteihin ja jätteiden kierrätykseen.

Perhepäivässä, jossa on monenlaisia aktiviteetteja, tarvittavien roolien määrä oli seuralle lopulta yllätys. Jotta päivä oli turvallinen, tarvittiin mm. pysäköinnin ohjajia, kahvion pitäjiä, lasten luontopolkujen vetäjiä, opastaja vesi- ja pohjanäytteiden tutkimiseen, tulipaikkojen valvojia, alueen yleisoppaita, onkijoiden opastajia ja valvojia, retkeilytarvikkeiden esittelijä ja aina välillä joku katsomaan päältä pihapelejä ja rasteja. Päivä piti seuran aktiivit kiireisinä. Tällä kokemuksella järjestäisimmekö uudelleen. Kyllä, koska hauskaa oli. Lettuja, mehuja ja makkarointa meni hyvin, tikkupullataikina loppui nopeasti kesken.

Kesäkuu oli muutenkin Vanajaniemessä vilkas ja vieraita riitti. Järvenpään retkeilijöiden melojat käyttivät HäRetin kämppää tukikohtanaan 15.–16.6., samoin jär-

Kahviossa touhuvat Raija Kononow ja Tarja Jaakkola.

venpäälaisten Kesäleiri kaikenikäisille 29.–30.6. Aiemmasta perheretkeilypäivästä koitui iloa näihin vierailuihin; alue oli juuri siivottu, uudet alueopasteet ja infotaulut olivat paikoillaan, ja saa-

toimme vetää järvenpäälaislapsille saman luontopolun kuin aiemmin hämeenlinnalaisille.

Teksti ja kuvat:
Markku Karvonen, HäRet

Retkeilykurssi ja kurssivaellus Lapissa

Rovaniemen Retkeilijät haluaa jakaa retkeilyn ilosanomaa muillekin ja siksi järjestämme joka toinen vuosi retkeilyn peruskurssin. Tämänvuotisella kurssilla annoimme perustietoja retkeilystä aloittelijoille ja vinkkejä kokeneemmille kairojen kulkijoille. Kurssilaiset vaihtoivat ajatuksiaan ja kokemuksiaan retkeilystä, ja siten opimme myös toinen toisiltamme.

Kouluttajina toimivat pääasiassa Rovaniemen Retkeilijöiden johtokunnan jäsenet. Talviretkelystä kertoi alan asiantuntija Santa Sportilta. Kurssille osallistui 21 retkeilystä innostunutta henkilöä.

Teoriakoulutusta oli kevään aikana kuutena iltana. Kurssin aiheina oli mm. retkisuunnittelu, riskien arviointi ja turvallisuus, retkeilyvarusteet ja rinkan pakkaaminen, retkietiketti, jokaisen oikeudet ja velvollisuudet, retkiruuat ja hygienia, talviretkely sekä ensiaputilanteet retkellä. Lisäksi jaettiin tietoa Rovaniemen Retkeilijöistä sekä retkillä tarvittavista vakuutuksista.

Suunnistusta opetettiin sekä teoriassa että käytännössä Ounasvaaran maastossa kartan ja kompassin avulla harjoitellen.

Teoriaosuuden jälkeen teimme kurssivaelluksen, jonka aikana harjoiteltiin opittuja taitoja ja testattiin retkivälineitä. Tänä vuonna teimme noin 25 km:n vaelluksen Pyhä-Luoston kansallispuistossa. Reitti kulki Luostolta Pyhälle, ja välillä vietimme yhden yön maastossa teltoissa. Mukana vaelluksella oli kurssilaisia sekä muita Rovaniemen Retkeilijöiden jäseniä, kaikkiaan 14 henkilöä ja yksi reipas retkikoira.

Vaelluksemme alkoi rankkasteessa, mutta sää poutaantui en-

Reipasta porukkaa.

nen kuin saavuimme yöpaikkaamme Huttuloman autiotuvalle. Telat saatiin pystytettyä poutasäässä autiotuvan ympäristöön. Illalla nautimme hyvästä seurasta ja eväistä nuotion äärellä ja kodassa. Testasimme myös keittimiä ja retkiruokia.

Toinen vaelluspäivä valkeni aurinkoisena, nautimme aamupuurot ja kahvit, pakkasimme yöpymisvälineet rinkkoihin. Lopuksi varmistimme, että paikka jää jäljiltämme siistiksi. Lähdimme nousemaan jyrkkää rinnettä Pyhätunturin lalle, josta avautuvat huikeat maisemat palkitsivat nousun rasitukset.

Vaelluksen aikana pidimme taukoja ja nautimme luonnos-

ta sekä tietysti eväistä. Vaelluksen loppupuolella kuljimme läpi kivikkoisen Isokurun. Portaita oli paljon kuruun laskeutuessa, kuten myös sieltä noustessa, ja taukoja tarvittiin. Isokuru oli kuitenkin näkemisen ja kokemisen arvoinen paikka jylhine kivirakka-seineineen, lampineen ja vesiputouksineen. Onneksi Metsähallitus on rakentanut kivikkoon turvallisen kulkuväylän.

Viimeisillä kilometreillä saimme vielä sadekuoron niskaamme. Kaikki selviytyivät kuitenkin hienosti vaelluksesta. Lopuksi kävimme yhdessä ruokailemassa Pyhätunturin luontokeskus Naavassa tutustuen samalla näyttelyyn.

Matkat vaellukselle teimme kimpakyydein, kuten yleensäkin Rovaniemen Retkeilijöiden matkoilla on ollut tapana.

Rovaniemen Retkeilijöiltä kurssin toteuttaminen vaati paljon järjestelyjä ja työtä, mutta työ teki jäänsä kiitti. Saimme kertoa tästä mahtavasta harrastuksesta muillekin ja saimme myös uusia jäseniä seuraan. Tärkeä tavoite oli jakaa tietotaitoa, jotta kurssilaiset voisivat retkeillä ja vaeltaa mahdollisimman turvallisesti, luonnosta nauttien joko yksin tai hyvässä seurassa, vaikkapa Rovaniemen Retkeilijöiden retkillä ja vaelluksilla.

Teksti ja kuvat: **Eila Sorajärvi**

Huipulla ollaan!

Hienot on polut.

Vaakkoin vaativilla poluilla

Retkeilyliiton syyspatikka 5.10. yllätti haastavuudessaan ja kauneudessa. Vaakkoin ulkoilualueella ei ollutkaan merkittäviä isoja latupolkuja vaan ihan tavallisia vanhanaikaisia ei-merkittäviä polkuja. Maasto oli todella haastavaa, alue kuuluu Nuuksion järviylänköön ja kallioita ja juuria riitti.

Syksyn patikkaretkettä onnistui sään puolesta. Meitä oli 21 vaeltajaa neljästä eri yhdistyksestä. Aurinko paistoi lähes pilvettömältä taivaalta ja polut ja kalliot olivat kuivia. Erämaatyylinen maasto oli haastavaa. Polut kulkivat ylös ja alas kallioita ja piti tarkkaan katsoa juuret ja kuopat ettei kompastellut. Kauniit lammet heijastivat auringsäteitä.

Olipa hyvä, että meillä oli opaanamme kokenut Päivi Riihelä, muuten olisimme eksyneet varmasti. Reitit eivät ole merkittäviä ja polut risteilevät sinne tänne. Meidän reitimme kulki lampien Väärä Musta ja Saaren Musta rantojen kautta kohti Kämmenlammen laavua. Siellä oli mahdollisuus paistaa makkaraa ja syödä eväitä. Mutta olipa se hankalassa paikassa, kallioisella rinteellä. Muutama laavun istuinpaikka ei riittänyt näin isolle porukalle – olihan muitakin ulkoilijoita liikkeellä - ja kukin sai etsiä sopivan pehvapaikan kaltevalta kalliolta. Muutama onnekas löysi hyvän istumapaikan laiturin penkiltä. Eväät maistuivat hyvältä.

Reitti kääntyi takaisinpäin ja kuljimme Ison Lehmälammen rantaan ihailemaan maisemaa. Tässä olisi tehnyt mieli pulahtaa veteen, niin kirkkaalta ja lämpimältä se tuntui. Jatkoimme kulkua kohti lähtöpaikkaa ja näimme vielä vilauksen Saaren Musta lammesta myös idän puolelta. Reitini pituus kartalla oli noin 5 km. Se ei kuulosta paljolta, mutta tässä maastossa sen rasitus tuntui ainakin kolminkertaiselta. Olimme retkellä neljä tuntia, aivan sopivasti tähän taivallukseen.

Oli nautinto kulkea tässä erämaan luonnossa ja oli myös suuri nautinto jutella vanhojen ja uusien tuttujen kanssa. Kiitos vetäjälle Päiville sopivasta matkavauhdista, kerkesi myös ihailla maisemia ja ottaa kuvia. Kiitos myös Erkki Sivulalle, joka huolehti siitä, että kaikki pysyivät mukana.

Kenelle voi suositella Vaakkoi-

ta? Koska merkittäviä reittejä ei ole, niin hyvä maastokartta tarvitaan. Kompassillekin voi löytyä käyttöä. Koska Vaakkoi on ulkoilualue, niin telttailu on sallittua ja virkistyskalastus mahdollinen.

Vaakkoi on Helsingin kaupungin omistama, noin 600 hehtaarin kokoinen ulkoilualue Vihdintien varrella Espoon ja Vihdin rajamailalla. Helsinki on hankkinut alueen jo 1970-luvulla ja se on osa Nuuksion järviylänköä. Alueen nimi tulee Vaakkoi-järvestä, joka ei sattunut alueen pohjoispuolella kulkevan reitimme varrelle.

Teksti ja kuvat: **Sinikka Ranta**

Kummiseuratapaaminen vietettiin Outokummun Kolmikannassa Karjalan Retkeilijöiden, Vihdin Retkeilijöiden ja Länsi-Karjalan Retkeilijöiden kesken toukokuussa 2024.

Länsi-Karjalan Retkeilijöillä 40 vuotta reipasta retkeilyä

Outokummun Kolmikannan leirikeskusten nuotion äärellä toukokuuisessa illassa juhlustettiin Länsi-Karjalan Retkeilijöiden 40 vuoden taivalta. Puheenjohtaja Anne Kuokkanen avasi juhlan, kohotti maljan ja Seija Pääkkönen esitti kokoamansa historiikin. Paistettiin luttuja ja vaihdettiin retkikokemuksia kummiseurojen - Karjalan Retkeilijät ja Vihdin Retkeilijät - jäsenten kanssa.

Nykyinen Länsi-Karjalan Retkeilijät aloitti Outokummun Seudun Retkeilijät -nimellä 1984. Yhdistyksen perustajana ja puheenjohtajana toimi Pentti Laakkonen. Länsi-Karjalan Retkeilijät -nimeseen on päädytty toiminnan laajennuttua 1988. Puheenjohtajana ovat toimineet myös Hannu Musto-

nen, Heikki Haapea ja nyt Anne Kuokkanen.

Alkuun on kalastettu ja retkeily meloen, oltu mukana myös melontareittien kunnostuksissa, muun muassa Outokummun Erä- ja luontokeskuksen 12 järven melontareitin kunnostuksessa 2017–2018. On oltu mukana Juojärven Valamo-hiihdon järjestelyissä ja tarjoamassa kahvia keväisissä Särkiselän latukahvioissa. Retkeily yhdessä ainakin 14 luontopuistossa. Pyöräily sekä Pielisen että Juojärven ympäri. Veneretkeily Höytäisen saaren rosvopaistille. Kummiseuratoiminnassa on oltu mukana vuodesta 2015. Retkeilyn ja luonnossa liikkumisen on omakseen kokenut keskimäärin noin 40 jäsentä vuosittain.

Kummiseuratapaamiseen osallistuneet pääsivät patikoimaan Outokummun Erä- ja luontokeskuksen poluilla, melomaan Särkiselällä ja iltaisin saunomaan ja uimaan Kolmikannan leirikeskusten saunassa.

Retkeilijät vierailivat myös Outokummun Vanhan Kaivoksen kaivostunnelissa ja Ortodoksikirkossa.

Teksti ja kuvat:
Anne Kuokkanen

Nuotiopannukahvi ja täytekakku maistuivat. – Nuotion äärellä vuosien juhlustaminen on meidän retkeilijöiden näköinen juhla, totesi puheenjohtaja Anne Kuokkanen.

Puheenjohtaja Anne Kuokkasen johdolla nostettiin malja yhdistyksen 40 vuodelle.

Kuopion retkeilijät Kalajoella ja Maakallassa

Elokuisena viikonloppuna suunnasimme retkeilijäporukalla kohti länsirannikkoa. Viehättävä majaanpaikkamme oli Himangalla meren rannalla. Saimme nauttia siellä upeista auringonlaskuista ja uimisesta.

Kalajoella Plassin alueen ja Havulan kartanon historiaan meidät tutustutti erittäin asiantunteva opas Kaija Jaakola. Kurkistimme myös Fiian mökkiin ja kalastusmuseoon. Aurinkoinen sää helli kävelijöitä hiekkasärkkien lankkupoluilla ja mukava oli myös vain istuskella ja katsella itäsuomalaisena kaunista merimaisemaa.

Sunnuntaina purjehdimme Rahjan kalasatamasta kaljaasi Ansiolla Maakallaan. Aurinkoinen sää suosii meitä edelleen ja meri oli lähes tyyni. Menomatalla nautittiin laivan kajuutassa maukasta lohikeittoa. Kahvia ja pullaa oli tarjolla koko matkan ajan. Halukkaat saivat myös tarrtua ruoriin kapteenin opastuksella. Noin 1,5 tunnin ja 18 kilometrin päässä rantauduimme Maakallaan.

Kallankarien erikoisuus on saarten itsehallinto, joka on peräisin

1600-luvulta. Saarella on viehättäviä pieniä mökkejä, jotka periytyvät vain sukujen sisällä. Mökkin keskellä kohoaa paanukattoinen puukirkko vuodelta 1780 ja kalamuseo 1700-luvulta.

Maakallan luonto on karua, kivien ja mökkien välissä risteilevine polkuineen. Puut ovat pieniä ja niitä on vähän. Sisämaasta tulijoihin tekivät vaikutuksen aivan oudot kasvit kuten suola-arho ja merikohokki ja myös villinä kasvava tyrni. Eipä meillä myöskään näy yleisenä merikotkia, merikihuja ja merilokkeja. Saarella saattoi myös herkutella juuri kalastetulla ja savustetulla siialla.

Keramiikka Iso-Pahkalasta ostettu majakkalyhty valaisee Koivulan pimeneviä iltoja ja muistuttaa mukavasta matkasta.

Teksti ja kuvat: **Rauni ja Suoma**

Kaunissaari – yksi Helsingin helmistä

Helsingin Työväen Retkeilijät ja Helsingin Luonnonystävät ovat viime vuosina suunnanneet retkeilyharrastustaan pääkaupunkiseudun saariin. Suomenlahden saaristo on poikkeuksellisen rikas ja elämyksellinen retkeilykohde, johon merellisyys luo muusta retkeilystä poikkeavan ilmapii- rin. Lisäksi pääkaupunkiseudun saaristolla on kiinteä yhteys sekä Suomen historiaan että maanpuolustukseen. Ehkä juuri viime mainittu onkin pitänyt Helsingin ja Sipoon saaret poissa julkisuudesta, onhan monille niistä pääsy ollut lähes koko itsenäisyytemme ajan joko kiellettyä tai vahvasti rajoitettua.

Helsingin yhdistysten retkillä tutuiksi ovat tulleet mm. Pihlajasaa- ri, Vallisaari, Seurasaa- ri, Vartiosaari ja Iso- saari. Elokuussa 2024 järjestettiin retki Sipoon Kaunissaareen. Retkelle ilmoittautui peräti 20 henkilöä, mutta ukkossade ja aikataulumuutokset vaikuttivat muuta- miin peruutuksiin.

Kaunissaari (ruots. Fagerö) on noin kaksi kilometriä pitkä ja 800 metriä leveä saari Suomenlahdella Sipoossa, noin 20 kilometriä itään Helsingistä. Nykyään saari on Helsingin kaupungin omistama suositu ulkoilu- ja loma-alue. Saarella on kallioisia ja kivikkoisia rantoja sekä hietikkoa. Alueella on monipuolinen eläin- ja kasvikunta ja hyvät kalastusvedet. Vuonna 1959 perustetun Kaunissaaren ulkoilupuis-

ton pinta-ala on 100 ha ja vesialue noin 790 ha.

Laiva Kaunissaareen lähtee kesäisin Helsingin Vuosaaresta. Saarelta löytyy kahvila, telttapaikkoja ja laudasta rakennettua telttamö- kejä, joita saa vuokrata. Vesipistei- tä on useita. Ajankohtaisesta va- rustetasosta saa tietoja Helsingin kaupungin ulkoiluviraston nettisivuilta.

Kaunissaaren vierestä on jo 1700-luvulta lähtien kulkenut pal-

jon käytetty laivareitti Helsingin ja Pietarin välillä. Kuvaavaa on, että tämän kirjoittajan akkunan alla sijaitsee vanha ”vainovalkean” paikka, jonka tulisijan pohja on muu- taman neliömetrin kokoinen ja näkyy edelleenkin kalliotasanteella 60 metrin korkeudella merenpinna- ta. Tältä korkealta paikalta on hyvä näkyvyys kaakkoon ja Kaunis- saari siintää hienosti horisontissa.

Linnoitusupseeri Magnus Otto Nordenberg perusti vuonna 1728

Fageröhön, nykyiseen Kaunissaa- reen, tuulivoimalla (!) käyneen sa- han, joka oli toiminnassa vuoteen 1742 saakka. Yhdessä veljensä Carl Fredrik Nordenbergin (myöhem- min Nordenskiöld) kanssa hän ryh- tyi suunnittelemaan saareen suurta teollisuuskeskusta ja samalla markkinapaikkaa, jonne olisi rakennettu muun muassa myllyjä, laivatelak- ka, kirjansitomo, köysipunomo ja masuuni sekä suuri satama. Saares- ta olisi tullut myös hylkeenpyynnin keskus, ja hylkeistä saatavaa rasvaa olisi käytetty saippuan valmistuk- seen. Saarelle suunniteltiin ruutu- kaava, jonka mukaisesti rakennuk- set aiottiin sijoittaa. Aikomuksena oli myös hankkia kruunulta eriva- pauksia ja jopa muodostaa saares- ta ”ulkopoliittisesti neutraali tasa- valta”, joka olisi Ruotsin ja Venäjän välisten sotien ulkopuolella.

Myös tämänvuotisen saarretken tarkoituksena oli tietenkin vihjata, että mereen tottumattomallakin suomalaisella ulkoilun ja retkei- lyn harrastajalla on mahdollisuus omaehtoiseen ja varsin kohtuulli- silla kustannuksilla vietettyyn saa- rilomaan tunnin laivamatkan pääs- sä Helsingistä.

Helsingin Työväen Retkeilijöi- den sivuilta (<https://sites.google.com/view/retkeilijjaluonnonystvt/etusivu>) löytyy kuvakertomus myös Kaunissaaren retkestä.

Teksti ja kuvat: **Ilpo Rossi**

Lähtökuopissa Pulsan asemalla sunnuntaiaamuna.

Pyöräillen ja vähän muutenkin Kaakkois-Suomessa 20.-26.7.2024

Tällä kerralla moni aloitti pyöräretken junamatkalla Lappeenrantaan, jonka rautatieasemalle kokoonnuimme pienen vesisateen säes-tyksellä. Junat olivat täynnä ja viimeisin pyöräilijä tulisi vasta iltapäivällä. Kokoonnuimme torille, ruokailimme, jatkoimme linnoituksille ihastelemaan kesäistä Lappeenrantaa. Sade yritti ajoittain kastella meitä, mutta kuurot olivat pieniä.

Kolmen yöpymisen etapille Pulsan asemalle pääsimme matkamaan iltapäivällä, kuivina aina puolimatkaan asti. Ukonilma eikä sadekaan meitä pysäyttänyt, vaan pääsimme majapaikkaan valtaosa tosin märkinä.

Sunnuntaiaamuna koko joukko oli valmiina matkamaan kohti Vainikkalaa, jonne reitti oli mutkainen ja mäkinen. Vainikkalasta pyöräilimme rajanpintaa kohti Ylämaata. Ylämaalla pidettiin ruokatauko ja matka jatkui majapaikkaamme. Sade kasteli meidät kuitenkin muutama kilometri ennen perille pääsyä. Tähän loppuivat sateet ja alkoivat helteet. Onneksi välillä löytyi virkistäviä uimapaikkoja.

Maanantaina suuntasimme Luumäelle, jossa tutustuimme bunkkerimuseoon matkalla Lemille. Täälläkin reitillä oli ylä- ja alamäkiä riittävästi. Pyöräilimme valtaosin

pienempiä hiljaisempia pikkuteitä, joiden varrella ei huoltopisteitä ollut, joten eväät olivat tarpeen.

Tiistaina joukkomme harveni kolmen jäsenen lähtiessä kotiin. Loppuporukka pyöräili Lappeenrannan kanavamuseon kautta aittamajoitukseen Miekkalaan. Keski- viikkona olivatkin vuorossa Imatra ja Saimaan rannat. Matkalla tutustuimme Joutsenossa Rauhan entisen sairaalan muodonmuutokseen kylpyläksi. Nautimme siellä lounaan ja ihmettelimme Tiurunien entisen sairaalarakennuksen rappiotilaa.

Illaksi suuntasimme Ukonlinnan retkeilymajalle, joka on mai-

niolla paikalla ja jossa on ihana retromeininki ja erinomainen uima- paikka.

Hellettä riitti, matkamuutoksia tehtiin – joka päivä kuitenkin pyöräiltiin. Pääsimme Eiran ja Jaakon autoilla tutustumaan Hiitolanjoen koskiin, Ruokolahden laavupaikalle ja Hobitti-kahvilaan. Päästiin myös tynnelle järvelle Emma-veneellä – uitiin keskellä Saimaan selkää! Pyöräilijöitä oli Järvenpäästä, Lahdesta, Savonlinnasta, Helsingistä, Espoosta ja Vihdistä.

Teksti ja kuvat: **Armi Salenius** ja **Kimmo Salenius**

Tauko matkalla Joutsenon suuntaan.

Suomen Retkeilyliiton tapahtumia

Kaikkien paikallisyhdistysten jäsenet ympäri Suomen ovat tervetulleita Retkeilyliiton järjestämiin tapahtumiin. Tarkemmat tiedot liiton tiedotteista (www.suomenretkeilyliitto.fi) ja paikallisyhdistysten jäsenviesteistä.

Akkojen rämpimisretki Forssassa 24.-26.1.2025

Rämpimiseen virittäydytään jo perjantaina 24.1., jolloin voit tulla majapaikkaan klo 15 alkaen. Jos liittyt joukkoon lauantaina, tapaamme majapaikassa tai erikseen sovittavassa kohtauspaikassa tai rämpimisen lähtöpisteessä. Majoitumme Kultakukkurin Aittahuvilassa (Papinsillantie 180, 30100 Forssa), jossa on makuupaikat 15 hengelle. Pihapiirissä on tilaa myös teltalle, mikäli haluat kokeilla talvitelttailua. Ota mukaan omat sukset, liukumikengät tai lumikengät. Yöpymiseen tarvitaan oma aluslakana, makuupussi, tyynyliina ja saunomisvarusteet. Ohjelma tarkentuu myöhemmin, mutta näillä näkymin liikumme lauantaina ja sunnuntaina Pyhäjärven ympäristössä ja Torronsuolla. Viereisellä järvellä voi myös kalastaa. Osallistumismaksu on 45 euroa ja se maksetaan 20.12.2024 mennessä Suomen Retkeilyliiton tilille FI66 15213007119458 viitenumera 13602. Maksu sisältää retket, majoituksen, lauantain keittolounaan, iltapalat ja aamupalat. Kukin tuo mukanaan omat saunajuomat ja erityisherkut sekä retkieväät lauantaille ja sunnuntaille. Ilmoittautumiset viimeistään 20.12.2024 Suomen Retkeilyliiton toimistolle puh. 045 1369744 tai sähköpostilla toimisto@suomenretkeilyliitto.fi.

Ukkojen luontoretki Orivedellä 2.-4.5.2025

Retken tukikohtana on Kielokallion metsopirtti (Piikkiläntie 87, 35300 Orivesi). Pitkävesi-järven rannalla sijaitsevassa talossa on majoitustilojen lisäksi mm. kylpylaji ja tulipaikka. Ota mukaan oma aluslakana, makuupussi, tyynyliina, retkiruokailuvälineet, pyyhe ja muut saunomisvarusteet. Osallistumismaksu on 50 euroa ja se maksetaan 16.4.2025 mennessä Suomen Retkeilyliiton tilille FI66 15213007119458 viitenumera 13602. Osallistumismaksu sisältää ruokailut, majoituksen sekä nuotiomakkarat. Ilmoittautumiset 16.4.2025 mennessä: pertti.salo@saunalahti.fi, puh. 0408368575 tai richard.rosling@kolumbus.fi, puh. 0504081158.

Liittokokous ja jäsentapahtuma 3.-4.5.2025

Suomen Retkeilyliiton liittokokous pidetään lauantaina 3.5.2025. Kokouksen yhteydessä järjestetään jäsentapahtuma, jossa kiinnostavaa ohjelmaa. Lisätietoja paikasta ja ohjelmasta myöhemmin.

Riihimäen retkeilijöiden syyskauden aloitus

Käynnistimme syyskauden toimintaamme 27.8. Lopen Kesijärven rannalla, Riihimäen Kansalaisopiston mökillä. Vietimme leppoisaa iltapäivän saunoen, uiden sekä kahvitellen, ja lopuksi kerääntymme grillikatoksen alle makkarapaisteluun.

Aloittelimme kesätuon jälkeen myös joka toinen viikko tapahtuvat kävelylenkkeilyt, jotka tehdään kelien salliessa Riihimäen kaupungin

lähimetsien poluilla. Metsissä liikkuessamme on saanut aivan uutta sisältöä, kun olemme saaneet joukkoomme metsä- ja luontoalan asiantuntijan Eero Soinion. Kulkiesamme hän kertoilee eri metsätyypeistä, puista sekä muista kohdalle osuvista kasveista. Näille lenkeille osallistuu mukava määrä reippailijoita.

Teksti ja kuva:
Heikki Seuranen

Lähimetsän luontoa tutkimassa.

Turvallista retkeilyä

Suomen Retkeilyliitto tai sen jäsenyhdistykset eivät ole vakuutaneet retkille osallistujia, joten jokaisen tulee huolehtia tarvittavasta vakuutusturvastaan itse.

Retkien oppaat ovat kokeneita retkeilijöitä ja turvallisuuteen kiinnitetään huomiota jo retken suunnittelussa. Riskejä kartoitetaan arvioimalla muun muassa maaston vaativuutta, tarvittavia varusteita, sääolosuhteita sekä osallistujien kokemusta ja kuntoa. Mahdollisiin vahinkoihin varaudutaan ensiaputarvikkein ja selvittämällä jo etukäteen keinot nopean avun saamiseksi.

Kuusankosken retkeilijät Haapsalussa

Tiistaina 20.8. aamuhämärissä kuukonlaulun aikaan suuntasi 31 Kuusankosken retkeilijää kukin omalle bussipysäkillen odottamaan Elinmäen Liikenteen bussia. Pitkään suunniteltu ja Kymin 100-vuotis-säätiön tukema Viron matka oli alkamassa. Valitsemamme matkapäivä sattui olemaan Viron silloisesta hajoamassa olevasta Neuvostoliitosta vapautumisen päivä. Juhlaliputus ei siis ollutkaan meitä varten.

Matkanjohtajan jaettua kaikille matkakortit päästiin nousemaan laivaan nauttimaan meille varattua tuhtia aamiaista laivan 8. kannelle. Jotkut tarkkaavaisimmat huomasivat Eckerö Linen m/s Finlandian lähteneen jo ennen virallista lähtöaikaansa kello yhdeksää. Aikaa yhdelle kattaukselle oli varattu vain yksi tunti, joten aikaa jäi myös tax-free-ostoksille.

Tallinnan satamassa joukkoomme liittyi turkulaisittain suomea puhuva oppaamme Ritta Piper. Turun murre johtui siitä, että hän oli opiskellut suomea Turussa. Hänen ja kuljettajamme Pekka Lautamatin johdolla aloitimme Viron länsirannikkoa pitkin Laulasmaalle. Matkalla pysähdyttiin ihaste-

Keija-Joan kartano.

lemaan suoraan mereen viettäviä vaarallisia jyrkänkaita, joilla nuorisovaroituksista huolimatta harjoitti jonkinlaista extremeurheilua. ”Kevyelle” keittolounaalle pysähdyimme aikaisemmin virolaisilta suljetussa kaupungissa Pal-

diskissa. Kahden kirkon vieressä oli 1734 rakennettu tullirakennus ”Peetri Toll”, joka toimii nykyisin ravintolana.

Upea Keila-Joan kartano

Pitempi pysähdys oli sitten Keila-Joan kartanossa. Vuonna 1833 valmistuneen uusgoottilaisen linnamaisen rakennuksen suunnitteli Hans von Stackenschneider. Ryhmä jaettiin kahteen osaan. Toiset menivät sisään kartanoon ja toinen puoli jäi ulos ihastelemaan kartanon upeaa puutarhaa ja kauden metrin korkuista vesiputousta. Sisällä kuuntelimme ensin linnan omaa opasta, jonka puheen meidän opas Ritta käänsi suomeksi. Kuuntelimme eri ruhtinassukujen Volkonskien ja von Benckedorffien vaiheista. Eräs viimeksi mainitun suvun edustaja toimi aikoinaan Venäjän salaisen poliisin, ”ohranan” päällikkönäkin.

Meitä ennen linnassa olivat vierailleet usein myös Venäjän keisarit Nikolait I ja II. Venäjän keisarikunnan hymnin ”Jumala, suojele keisaria” säveltäjä Aleksei Lvov soitti viulullaan hymnin Nikolai I:lle ensimmäisen kerran juuri Keila-Joalalla. Tämän jälkeen hänen sanotaan heittäneen viulunsa linnan vieressä virtaavaan jokeen. Miksi hän niin teki, siitä en saanut selvää.

Siinä sitten vierähti sen verran aikaa kahta opasta ja kahta tulkkausta kuunnellen, että ulos jäänyt ryhmä oli väsyttänyt itsensä puutarhaa

tutkimalla siinä määrin, että toiselle sisäkierrokselle ei aluksi tuntunut löytyvän kiinnostuneita lähtijöitä.

Improvisoitu illallinen

Kuukonlaulun aikaan alkanut päivä ja tiivis ohjelma saivat aikaan sen, että aika moni alkoi jo kaivata pääsyä hotellille. Vajaan tunnin ajomatkan kuluttua saavuimme Haapsaluun Spa Hotel Hestiaan, opettelimme ajamaan hisseillä – varsinkin ylimmissä kerroksissa asuvat ja majoituimme. Iltaesitysmäiltä kokoonnuimme hotellin ravintolaan todetaksemme, että henkilökunta oli unohtanut valmistaa matkaohjelmassa luvattua illallisen. Lohdutukseksi hotelli tarjosi illallisen valmistumista odottaville lasilliset valkoviiniä.

Ennen kuin lasit olivat tyhjentyneet, oli keittiö kantanut alkuruoat pöytään. Bratwursteista ja muustakin tarjoilusta päätellen arvelimme keittiön soveltaneen alkuperäistä menua nopeampaan muotoon. Nälkäiseksi ei varmaan kukaan jäänyt.

Ensimmäiselle matkapäivälle oli tullut jo sen verran pituutta, että vähitellen yksi jos toinenkin retkeilijä lähti ajelemaan hisseillä huoneisiinsa.

Piispanlinna ja muita Haapsalun nähtävyyksiä

Toinen matkapäivä alkoi Haapsalun kaupunkikierroksella. Ajoim-

Lentokentän bunkkeri.

me Haapsalun mahtavalle rautatieasemalle, joka nykyisin on museona ja jossa myös järjestetään erilaisia tilaisuuksia. Asemarakennus rakennettiin 1905 keisarillisen perheen ja venäläisen aristokratian tarpeisiin. Se on neliosainen: odotussali, keisariperheen käyttöön tarkoitettu osa ja niitä yhdistävä kaitettu osa sekä 216 metriä pitkä kaitettu laitururi. Oppaamme mukaan keisarillinen juna ja laitururi olivat yhtä pitkät turvallisuussyistä. Koskaan ei tiedetty mistä vaunusta keisari astuisi asemalaiturille.

Moni meistä koki asemalaiturilla jonkinlaisen déjà-vu-tunteen. Tämähän on nähty aikaisemminkin. Opas kertoikin, että Klaus Härön ”Miekkailija”-elokuvan kohtauksia oli kuvattu juuri tällä laiturilla.

Haapsalussa sijaitseva neuvostomiehityksen aikana sotilaslentokenttä. Nykyisin sinne pääsee käymään luvan saatuaan. Kentän rakentaminen aloitettiin vuonna 1939 ja sitä käytettiin aktiivisesti vuoteen 1956 saakka. Neuvostoaarmeijan poistumisen jälkeen kenttä on päässyt ränsistymään, mutta siellä on vielä säilynyt vanhoja massiivisia hangareja, kasarmeja ja kiitorata. Sopiva rata mm. kiihdytyskisoille!

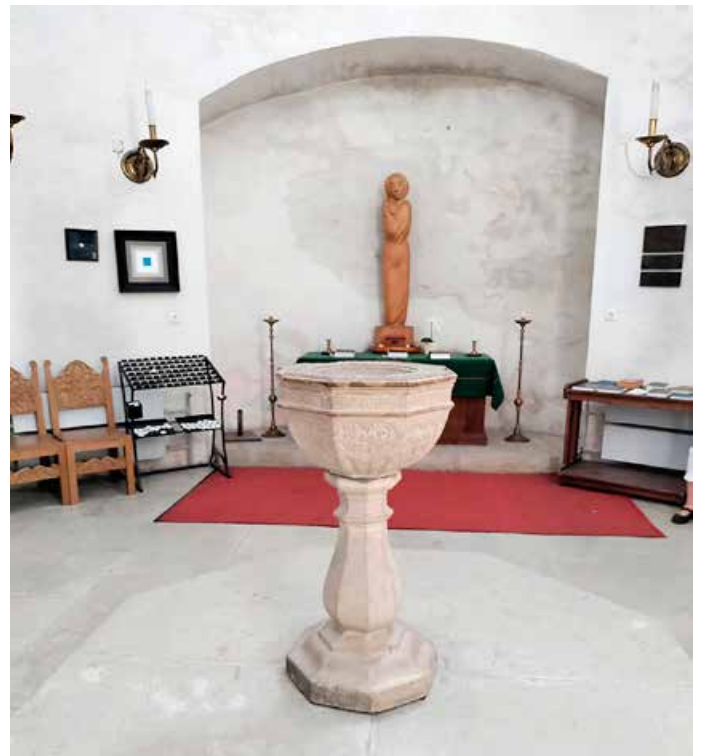
Vaikuttava nähtävyys oli myös piispanlinna, jonka rakentaminen aloitettiin jo 1200-luvulla. Sitä laajennettiin aina 1500-luvulle asti,

kunnes Pietari Suuri 1710 määräsi sen räjäytettäväksi. Linnasta kului nyttemmin entisöity kirkkosali ja ns. kastekappeli.

Kuitenkin ennen siirtymistämme katselemaan linnan sisätiloja oppaamme Ritta selvitti meille viiron ja suomen kielen sanastollisia eroja. Lin ei ole linna vaan kaupunki viroksi. Lossi ei ole lautta vaan linna viroksi. Suomalainen saattaa kysyä miten hän pääsee lautalle. Virolainen ymmärtää hänen kysyvän miten päästä navettaan. Suomen sana vaimo tarkoittaa viroksi haamua, kummitusta. Tämän oppitunnin jälkeen olimme valmiit siirtymään linnan sisätiloihin.

Kastekappeliin liittyy ”valge daamin” eli valkean neidon tarina. Piispanlinnassa oli tarkka sääntö, joka kielsi naisia astumasta linnasta. Eräs linnan miehistä kuitenkin rakastui naiseen, jonka toi linnasta ankarasta säännöstä huolimatta. Nainen lauloi miehensä pukeutuneena kuorossa. Ennen pitkää hän kuitenkin paljastui ja nainen muurattiin elävältä linnan seinään. Naisen kuva näkyy aina, kun kuu heijastaa oikealla tavalla valo kappelin seinään. ”Valge daamin” juhla päätää kesäkauden ja silloin järjestetään suuret markkinat ja monenlaisia tilaisuuksia.

Keskiviikon iltapäivälle ei ollut varattu yhteistä ohjelmaa, vaan kukin vietti sen omalla tavallaan

Kastekappeli Piispanlinnassa.

tutustumalla kaupunkiin omin päin.

Vaikutteita monesta maasta

Torstaina lähdimme paluumatkalle yhdeksän maissa. Pistäydyimme ensin Haapsalun torilla ja ostoskeskuksessa ja sen jälkeen ajoimme ns. ”rantaruotsalaisten” alueelle, rantaruotsalaisten niin kuin virolaiset heitä nimitävät. Ruotsalaisia oli muuttanut Viroon jo 1200-luvulla. Rannikoilla ei alun perin asunut kovin paljon virolaisia ja siksi saksalaiset kartanoiden omistajat suosivat ruotsalaisten maahanmuuttoa, koska pitivät heitä luotettavampina kuin virolaisia. Kun Neuvostoliitto miehitti Viron uudelleen, monet pakenivat Ruotsiin mutta alueelle jäi noin tuhat asukasta. Nykyisin alueella toimii ruotsalainen koulu, jonne saapuu opiskelijoita ympäri Viroa.

Rantaruotsalaisten talot on maalattu punaisiksi ja niitä koristaa valkoiset ikkunanpielet. Lisäksi niiden sisustus on koristeellisempaa. Kalle Kustaa ja Silvia vierailivat alueella 2016. Viidenkymmenen vuoden kielellinenkin eristyisyys on johtanut siihen, että ”rannaruotsalainen” ja tukholmalainen nykykuori eivät oikein tahdo ymmärtää toisistaan. Tällä Noarootsin alueella paikakkaintien nimet kahdella kielellä viroksi ja ruotsiksi esimerkiksi Einbi – Enby, Dirham – Derhamn.

Maittava lounas syötiin von Rosenien omistamassa Saaren kartanossa. Ruoan kanssa tarjoihin halukkaille myös seljasta valmistettua

snaipsia, joka meidän mielestämme maistui paremminkin jälkiruokaviiniltä. Vaikka oltiinkin rantaruotsalaisten alueella nämä von Rosenit olivat oppaan mukaan saksalaista sukuhaaraa. Kreivi von Rosen, joka lahjoitti Suomen ilmavoimien ensimmäisen lentokoneen, oli suvun ruotsalaista haaraa. Jotkut ehdivät tutustua myös kartanon museoon.

Noarootsista matka jatkui Tallinnaan joutuisasti oppaamme Rittan pitämällä viiron kielen tunnilla. Pääasiassa hän nauratti matkustajia ns. vaarallisilla sanoilla, jotka suomen kielessä ovat aivan viattomia, mutta viiron kielessä saavat herkimät virolaiset punastumaan. Jos lukija on kiinnostunut tällaisesta sanastosta, sitä voi aina kysellä matkalla olleilta retkeilijöiltä. Tämän tarinan ensimmäisessä kappaleessakin on täysin sopiva suomen sana, joka saa virolaisen punastumaan.

Loppuohjelma Tallinnassa meni sitten tavanomaisen suomalaisen turistiohjelman mukaisesti lähikaupassa. Laivaan noustessa oli jonkun verran tungosta, mutta pian tungos hävisi ison laivan ravintoloihin ja kauppoihin.

Kaiken kaikkiaan onnistunut matka, josta kiitämme Kymmin 100-vuotissäätiötä, Kouvolan Matkatoimistoa, Elimäen Liikennettä ja sen kuljettajaa Pekka Lautamattia, opastamme Ritta Piperiä ja myös toisiaamme mukavasta matkaseurasta.

Teksti: **Miikka Rikala**

Kuvat: **Helena Arola, Pirjo Ojala, Pirjo Mattila**

Hortonomit sikuria ihmettelemässä.

Retki Suvisaaristoon

Järvenpään retkeilijät tekivät elokuun lopulla päiväretken Espoon Suvisaaristoon, Pentalan saareen. Lähdimme matkaan yhteysaluksella Soukan venesatamasta. Saarelle päästyämme opas kertoi meille saaren historiasta ja tutustuimme saaren viimeisen vakituiseen asukkaan,

kalastajan lesken Gurli Nyholmin taloon ja elämään.

Pentala on ollut suosittu helsinkiläisten lomapaikka, jossa perheet ovat viettäneet huviloillaan koko kesän, ja saarella on edelleenkin huviloita. Saaren luonto on erityisen monimuotoinen ja lähes puolet

saaresta onkin luonnonsuojelualuetta. Diksandin luonnonkauniilla hiekkarannalla kasvaa useita harvinaisia kasvilajeja.

Keskellä saarta on kirkasvetinen Pentalanjärvi, jonne yksi ryhmästämmä uskaltautui uimaan. Kiersimme myös luontopolun ja her-

kuttelimme kahvilan tarjonnalla. Tunnelma oli aivan kuin ulkomaila – saaristossa on taikaa! Ja ilma oli mitä parhain: auringonpaistetta ja lämpöä.

Teksti ja kuvat: **Mervi Bordi**

Kuninkaita ja presidenttejä polulla

Kalottireitin avajaisia juhlittiin kolmen valtakunnan rajapyykillä loppukesästä 1993, ja olimmehan siellä mekin: Riihimäen retkeilijöistä Alli ja Olavi Luhti ja Tapiolan Maa- ja Meriretkelijoistä Ellen Granholm. Meitä oli iso porukka Varkhanmukassa ruskaviikkoa viettämässä, ja matkaa oli tehty niin kuin aina Ventoniemen bussilla. Jossain kuultiin, että Kolmen Valtakunnan Rajapyykillä avataan Kalottireitti ja sinnehan meidän piti tietysti päästä. Kilpisjärvelle tultua kyseltiin retkeilykeskuksesta venekyttä rajapyykille, vaan emmehan me enää mahtuneet veneeseen. Jostain kuitenkin Olavi löysi pienemmän paatin omistajan ja kolme meistä pääsi järven vastarannalle, Koltaluokteen, Ruotsin maalle.

Juhlapaikalle patikoituamme siellä oli satoja Norjan lippua heiluttavia ihmisiä, ja meillä oli yksi

Suomen lippu. Paikalle tuli Norjan Harald ja Sonja, Ruotsin Kaarle Kustaa ja Silvia ja meidän Mauno ja Tellervo Koivisto patikoiden Mallan Luonnonpuiston läpi. Puhetta pidettiin ja taidettiin kansallislaulutkin laulaa, rajapyykkiin tehtiin merkinnät.

Paluumatkalla pysähdyimme kahvittelemaan ja kappas vaan, polkua käveli Mauno Koivisto perässään niin vaimo Tellervo kuin kuninkaalliset. Hän kysäisi meiltä, että maistuuko kahvi. Meillä oli mukana Liiton kirjanen ”Retkeilijän opas” ja Olavi kysyi, ottaako presidentti sen vastaan. Otti ja kiitti. Minulla on ollut tapana pistää retkivarusteisiin mukaan lukemista ja Liiton julkaisut olivat kiivaa luettavaa ja ennenkaikkea kevyitä kantaa.

Teksti **Ellen Granholm**

Luontokerhossa riittää vilskettä

Järvenpään retkeilijöiden luontokerho on tarkoitettu 3–9-vuotiaille lapsille ja perheille, jotka ovat kiinnostuneita luonnosta, retkeilystä ja liikunnasta lasten ehdoilla. Perheiden osallistuminen on tärkeää ja tavoitteena on oppia yhdessä ja saada yhteisiä luontokokemuksia.

Kerho kokoontuu joka lauantai pariin tunniksi tutkimaan luonnon ilmiöitä ja oppimaan kasveista ja eläimistä. Kerhon toimintaan on tullut mukaan uusia lapsia niin, että tällä hetkellä kerholaisia on peräti 17.

Kerho kokoontuu pääsääntöisesti retkeilijöiden tukikohdassa Tammirannassa, mutta se tekee paljon retkiä myös lähiseudulle. Viikonloppuleiriä vietettiin Hämeenlinnan retkeilijöiden Vanajaniemessä kesäkuun lopussa.

Ennen Vanajaniemeen tuloa käytiin Lepaan puutarhassa, jossa tunnustettiin puulajeja, kuultiin kummitusjuttuja ja uskaltauduttiin pimeään kappeliin. Sittemmin huristeltiin Vanajaniemeen, jossa meitä odotti maukas keittolounas. Telttojen pystytyksen jälkeen päästiin leikkimään ja tutkimaan luontoa, varsinkin kaidenmoisia hyönteisiä. Karvosen Markku kierrätti meitä luontopolulla ja kertoi mielenkiintoisia tarinoita. Ja vielä jaksettiin sauna, uida ja paistaa nuotiomakkarat ja letut. Kyllä uni maistui! Seuraavana päivänä kotiin mennessä käytiin vielä Aulangolla näkötorjissa ja karhupatsaalle.

Teksti ja kuvat:
Paula Tiirakari,
Hannele Pöllä

Lammaspaimenessa Kolilla

Karjalan Retkeilijät saivat Metsähallitukselta yhteydenoton, että Kolin Lakkalassa olisi vapaa lampaiden paimennusviikko elokuun viimeisellä viikolla. Paimennusviikkoa tarjottiin Liisi Juvoselle ja hän lupautui hankkimaan seurakseen toisen paimenen. "Lupasin heti, että minä ja Karjalan Retkeilijät hoidamme viikon työt, vaikka en edes tiennyt saanko halukkaita paimeneksi", kertoo Liisi ja jatkaa: "Otin heti yhteyttä Leila Pursiaseen, koska olimme pari vuotta aiemmin puhuneet ja hakeneet paimenviikolle". Sain lyhyen vastauksen "Lähdetään!", eikä muita tarvinnut enää kysyä. Saimme Juhana Hämäläiseltä viestiä, että olette menossa sieniparatiisiin.

Viikon varoitusajalla kokosimme kampeet ja muonat ja ajelimme kohti Lakkalaa. Lakkalan tila sijaitsee Kolin kansallispuiston eteläosassa Herajärven rannalla, Herajärven kierroksen varrella. Maisema on idyllinen. Lammaslaitumet ja vanhat pellot ympäröivät pihaapiirin perinnerakennuksia. Lakkala on kesäisin paimenlomakohde ja sitä voi varata vain touko- ja syyskuussa. Tupa on sähkölämmitteinen ja hyvin varusteltu. Tuvalta vieraiselle telttailualueelle on matkaa 50 metriä.

Saavuimme sunnuntaina 23.8. perille Lakkalan tilalle, joka on yksi Kolin alueen perinneympäristöistä. Pysähdyimme pihamaalle seisomaan ja tunsimme saapuneemme paikkaan, joka henki 1950- ja 1960-lukuja. Ihastelimme ajan patinoimia rakennuksia. Lakkalassa on tupa, navetta, savusauna, aitat, hevostallit ja riihi. Tunnelma oli käsinkosketeltava.

Hetken ihmeteltyämme kannoimme tavaramme tupaan ja asetuimme taloksi. Tutustuimme ohjeisiin ja ihmettelimme, missä paimennettavat lampaat ovat - maismassa vallitsi täysi hiljaisuus. Illan lähestyessä lähdimme niitylle kutsumaan lampaista, joita piti löytää 18. Aikamme käveltyämme niityllä aloimme kuulla määkimistä. Vilkkoira Mimmi oli mukana. Saimme yhteyden lampaisiin ja ne alkoivat kipittää portulle. Siitäkös Mimmi-koira riemastui ja tervehti lammaskatrasta haukahdellen. Harmiksemme kaikki lampaat karka-

sivat takaisin metsän taakse niitylle. Mimmi palautettiin nopeasti mökkiin ja alkoi uusi houkuttelu.

Ohjeena oli, että lampaat on saatava joka yöksi turva-aitaan navetan taakse. Alueella on liikkunut susia ja kerran oli susi päässyt tekemään tuhojaan lammasahtaukseen. Tämä tehtävä oli jokailtainen. Yöksi varattiin lampaille vettä ja annettiin tarpeelliset suola- ja kivennäisaineet. Samalla tarkastimme lampaiden kunnan - kaikki näyttivät terveiltä ja hyvinvoivilta.

Aamupalan jälkeen lähdimme viemään lammaslaukaa niitylle. Tämä tehtävä oli joka-aamuinen. Lakkalassa on kolme eri niittyä, jonne lampaat ohjattiin. Useimmiten kohteena oli rantaniitty, jossa oli paljon syötävää.

Päivisin suunnistimme metsään. Keräsimme mustikoita, kantarelleja ja mustatorvisieniä. Metsässä oli runsaasti erilaisia sieniä, mutta vain parhaimmat valikoituivat sienikoreihin. Saimme metsästä joka päivä ruokaa. Kaikki herkut olivat lähellä. Löysimme savusaunan takaa pienen katiskan, jonka heitimme veteen ahvenia houkutelaksemme. Herajärvi on kuuluisa kalaisuudestaan ja niin saimme isoja ahvenia iltapalalle.

Saimme vieraaksemme Karjalan Retkeilijöistä Esa Parviaisen kalastusverkkojen kanssa. Illan korvassa Leila ja Esa soutelivat Herajärvelle

ja heittivät verkot veteen. Seuraavana päivänä nautimme savusaunan kiukaalla hyvin kypsyeitä mojuvia ahvenia.

Eräänä aamuna päätimme lämmittää savusaunan. Savusaunan lämmitys oli meille uusi asia ja tiesimme, että se vaatii aikaa 4-5 tuntia. Ensimmäinen lämmitys oli harjoittelua, toisella kerralla saimme jo mojuvat lölyt. Mukavaa oli pulahattaa saunan jälkeen Herajärven kirkkaaseen veteen. Tosin meillä oli aurinkoinen ja lämmin viikko ja pu-lahtelimme järven keskellä päivääkin, joskus kolme kertaa päivässä.

Paimenviikon etuihin kuului sisäänkäynti Luontokeskus Ukkoon, joka sijaitsee Kolin huipulla. Perusnäyttelyssä on esitelty monipuolisesti Kolin kansallispuiston geologiaa, luontoa ja kulttuuria. Luontokeskuksella oli esillä myös monenlaista taidetta. Samalla kulttuurikierroksella haimme täydennystä juomaveteen.

Tulomatalla piipahdimme pirunkirkossa, joka on valtaviiden kivilohkareiden ja luolien muodostama luonnontila. Pirunkirkko on merkillinen ja kokemuksen arvoinen kohde. Se on Z-kirjaimen mallinen, 34 metriä pitkä ja 1-7 metriä korkea rakoluola, johon liittyy mystisiä tarinoita. Luolasta kerrotaan tarinoita niin taiteilijoihin, noitiin kuin itse piruunkin liittyen. Eero Järnefelt kirjoitti luolan seinä-

mään punaisella seuravan runon: *"yksi salaisuus yks henki, yksi onni kumpaisenki, on kirkko tämä, sen pyhyyttä muistelemma aina"*

Paimenviikolle sattui vain Suomen Luonnon päivä kuin venetsialaisetkin. Pohdimme, että kaikki päivät Lakkalassa olivat Suomen luonnon päiviä. Venetsialaisia varten olimme varautuneet kynttilöihin. Teimme rannalle nuotion, haimme eväät ja sytytimme kynttilät. Tunnelma oli ainutlaatuinen - hetki jäi pysyvästi mieleemme. Sudet pelkäävät tulta, pieni nuotiomme varmaankin pelotti susia emmekä kohdanneet yhtäkään yksilöä.

Lähes huoleton paimenviikko vierähti nopeasti. Lampaista tuli meille hyviä ystäviä ja ne halusivat paljon rapsutuksia. Ainut huoli oli susista ja toivoimme, että saamme aina lampaat yöksi turvaan ja että ne ovat terveitä palatessaan laitumelta. Lakkalassa on ihan omanlainen olotila, joka on paratiisimainen kokonaisuus ja jonka kehittyminen on vienyt paljon aikaa. Me pääsimme syvällisesti hermistymään luonnon harmoniaan ja metsän hiljaisuuteen. Meille jäi ikävä paikkaa ja lampaista - ehkä lampaatkin jäivät ikävöimään meitä.

Teksti ja kuva: **Liisi Juvonen** ja **Leila Pursiainen**

Calderan reunalla.

Kuumaa höyryä.

Järvenpääläiset keskellä merta ja korpea

Kauan haaveiltu yhdistyksen matka Azoreille toteutui vihdoin kesäkuussa, kun 21 hengen ryhmä suuntasi Lissabonin kautta Azorien pääsaarelle Ponta Delgadan kaupunkiin. Matka oli osittain oma-toiminen, sillä vain lennot, hotellivaraukset ja lentokenttäkuljetukset oli ostettu matkatoimistolta. Hyvin pärjäsimme, sillä meillä oli omasta takaa oppaana yhdistyksen jäsen, Portugalissa syntynyt Paula Tiirakari.

Osa ryhmästäimme osallistui Picon yöretkelle, tavoitteena ihailla Picon huipulta ilta- ja aamuaurinkoa ja tähtitaivasta. Harmitus oli suuri, kun reitti osoittautui useimmille liian vaativaksi ja huippu jäi saavuttamatta. Ryhmämme pääsi aloittamaan nousun vasta myöhään iltapäivällä ja loppureitin kaipaaminen illan pimeydessä olisi ollut liian vaarallista, joten ryhmän opas teki päätöksen nousun keskeyttämisestä.

Näimme viikon aikana peräti kolme Azorien yhdeksästä saaresta: Sao Miguelin, Picon ja Faialin. Vaikuttavimmat retkikohteet olivat Caldeira das Furnas ja Cal-

deira Faial. Saarten luonto itsessään oli vaikuttava: vehreys, laavapellot, vulkaaniset lähteet, laavajärvet, kraaterit. Matka oli ainutlaatuinen ja näkemistä saarilla olisi vielä ollut vaikka kuinka paljon. Ehkä joskus uudelleen?

Tunturien sijasta Pohjois-Karjalaan

Yhdistyksen perinteinen syysvaellus toteutettiin tänä vuonna puolukka- ja patikkaretkenä Lieksassa. Tukikohtana oli tietenkin Ukonjoen kämpppä, jossa tulopäivänä juuri aloiteltiin uuden saunan pystytystä. Aluksi teimme yhteisen patikan Patvinsuon Mäntypolulla, jossa näimme Kuikkaniemen kauniit hiekkarannat ja 1800-luvulta peräisin olevan kalastajien vanhan saunan. Osa ryhmästä lähti kolmen yön patikalle Neitijärven ympäristöön ja osa poimi puolukoita lähimetsissä. Lopuksi joukot yhdistyivät Ruunaalla, jossa laskimme kumiveneellä neljä koskea. Vedet olivat matalalla, mutta saimme pärskittääkin riittävästi.

Teksti ja kuvat: **Hannele Pöllä**

Subtrooppista vehreyttä.

Neitijärven reitillä.

Ruunaalla.

Mäntypolku.

Lunta, lintuja ja lumoa

Karjalan Retkeilijät Länsi-Virossa 22.-27.4.2024

Pitkäaikainen haave yhteisestä luontomatkasta Viroon toteutui teemamatkana, kun uusi puheenjohtajamme, lintumies Reijo Ruokonen pääsi puikkoihin. Matka saattoi olla ennätys osallistujien määrän suhteen. 27 retkeläistä mahtui kolmeen pikkubussiin Haapsaluun ja takaisin. Seuran jäseniksi jopa liittyi jokunen lintuharrastaja, jotka olivat saaneet Reijon kautta vihiä Karjalan retkeilijöistä ja matkan teemasta: lintujen kevätmuuton seuranta.

Nastarenkaat busseissa olivat tosi tarpeen lähtövaiheessa maanantaina Joensuusta. Takatalvi jäädytti

tiet Itä-Suomessa. Perille päästyä oli maisema yhä varsin talvinen, ensimmäisen päivän aamuna tiistaina Haapsalun taivaalta sateli rännää ja lunta. Aiemmin oli ollut jo aivan kesäisiä lämpötiloja, ja tavallisesti huhtikuussa onkin Virossa kevät pitkällä. Haapsalu on viehättävä vanha kylpyläkaupunki Tallinnasta noin tunnin matkan päässä. Majoituiimme Promenadiin, mukavaan hotelliin rantapromenadin varrella, aivan vanhankaupungin ja Piispanlinnan tuntumassa. Luonto ei olisi voinut olla lähempänä: aamiaisilla ja iltaisin ei maltettu keskittyä vain ruokaan, sillä ruokailu-

huoneen lasiseinän takana lahdella näkyi koko ajan harmaa- ja jalohai-karoita, nokikanoja, isokoskeloita, joutsenia, uikkuja ja lapasotkia koso- ja pesimäpuuhissa. Myös majoitushuoneitten ikkunat ja parvekkeet olivat merenlahdelle avautuvat. Haapsalun niemi on kaksiosainen, sen keskellä on Väike viik eli Pieni lahti, ja Suur viik. Kävelyillä niemen ympäri tutustuttiin niin lintuihin kuin kapeisiin katuihin ja viehättäviin rakennuksiin. Mieleen jäi myös kaunis ja erikoinen keisarillinen rautatieasema, joka on ollut jo vuosikymmenet käyttöä vaila. Haapsalussa on filmattu myös

Klaus Härön Miekkailija-elokuvaa.

Lainaus Anne Kaiholan blogista: ”Nuo Venäjän tsaarien aikaiset vanhat rakennukset eivät tuossa takatalvisessa säässä tarjonneet paras-taan, mutta silti Kuursaal eli Vanha kasino eli Seurahuone on vaikuttava näky. Se on rakennettu Promenadin varrelle vuonna 1898. Rakennus rapistui pahoin vanhetessaan, mutta 1990-luvulla se kunnostettiin. Kasvit olivat jo lähteneet kesää kohti, mutta yllätykseksennekin saivat tuntea takatalven lumihunnun. Onneksi se sulii nopeasti eikä varmaan ehtinyt aiheuttaa sen kummempia ongelmia.”

Toisesta matkapäivästä eteenpäin oli jo keväiset tunnelmat, joskaan mitään helleä ei koettu. Päiväretkikohteitamme mm. Paralepan metsä, Pullapään niemi, Matsalun lahti ja luontokeskus, jonka lähellä peltojen poikki kävellessämme kaksi merikotkaa ja ruskosuo-haukka kaartelivat aivan yllämme. Haeskassa teki vaikutuksen todella jyrävä lintutorni ja näkymät elämää kuhisevalle meren matalikolle. Siellä liikkui valtavat hanhiparvet. Kahlaajia ja muita vesilintuja riitti. Vanhan maatilan tuvassa nautittiin ihanat pullakahvit.

Kolmantena Haapsalu-päivänä ehdittiin vielä Sutlepan sisämeren rannalle ja Saaren lintutornille. Sutlepa on aikanaan ollut meren lahti, joka maan kohotessa on jäänyt sisämaahan järveksi. Nähtiin mm. koivuissa pesivä iso merimetsoyhdyskunta. Kaupungissa tutustuttiin Rannarootsi (Noarootsi)-museoon hotellimme lähellä. Jäi mieleen kiintoisa opastus ruotsiksi ja kauniit käsityöt, joita käydessämmekin siellä tehtiin. Luoteisrannikolla on aikanaan, ennen Neuvostoliiton miehitystä ollut vakiintunut ruotsinkielinen asutus, ja ruotsalainen kulttuuriperintö vaikuttaa vieläkin. Ilon Wiklandin lapsuus-koti on Väike Viikin tuntumassa.

Kolme pikkubussia teki liikkumisen käteväksi. Oli vaihtoehtoja kohteitten suhteen, vaikkakin suuri osa oli halukas näkemään samat kohteet. Aikatauluja vain hiukan porrastettiin. Viimeisenä iltana söimme yhdessä kreikkalaisessa ravintolassa, Merakissa. Tunnelma oli korkealla kaiken yhdessä koettun jälkeen!

Paluumatkalla perjantaina oli kohteina vielä merestä jyrkkänä kohoava, vaikuttava Pakrin niemi, sekä Keilajoen putoukset Harjumaalla. Erityisen kaunis ja historiallinen paikka sekkin.

Palatessa meidän ei tarvinnut ajaa Tallinnaan, sillä ajoimme bussit idempänä Muugassa rahtilaivan kyytiin ja sieltä matkattiin Vuosaareen. Kotimatkalle oli sieltä helppo suunnistaa. Kotona Joensuussa oltiin yön tunteina lauantain puolella.

Anne Kaihola kirjoitti ja kuvasi Haapsalun tunnelmia blogiinsa: <https://valokuvia-suomesta.blogspot.com/2024/06/>

Kaikkiaan matkalaiset olivat niin innostuneita Länsi-Virosta, että vuoden 2025 toimintasuunnitelmaan on tulossa uutta tarjontaa sille suunnalle.

Teksti: **Heli Itkonen**
Kuvat: **Ulla Suhonen,**
Heli Itkonen

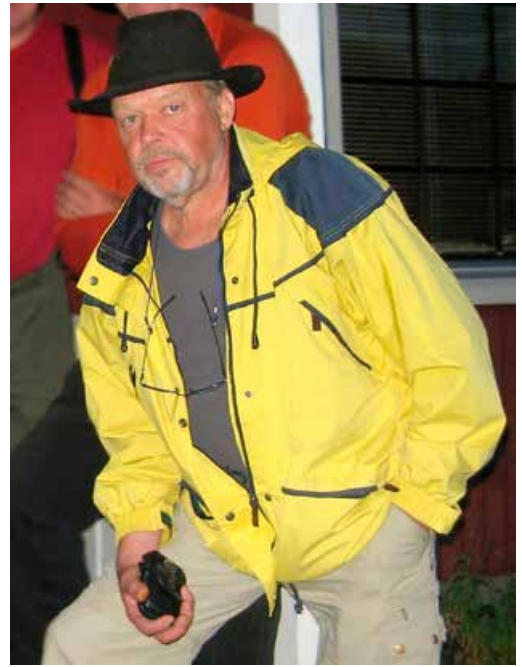
Markku Nuotio on poissa

Hämeenlinnan Retkeilijöiden pitkäaikainen aktiivinen jäsen Markku Nuotio (1954–2024) nukkui kesällä rauhallisesti pois läheisen läsnä ollessa Hämeenlinnassa. Kaikki tunsivat Nuotion yksinkertaisesti Makena, näin hänet muistettaneen tässäkin yhteydessä. Make oli Hämeenlinnan Retkeilijöiden alkupe-
räisjäsenen seuran perustamisesta 1979 lähtien. Make oli jo ennen HäRetin perustamista osa retkeilyä ja eräilyä harrastavaa kaveriporukkaa, jossa virisi ajatus saada paikkakunnalle oma retkeilyseura. Maken nimi löytyykin seuran toimintaa käynnistäneen ensimmäisen jäsenkokouksen pöytäkirjasta. HäRet oli tärkeä osa Maken elämää suurimman osan hänen elinajastaan.

Hämäläisen hiljaisena ja rauhallisena Make ei koskaan pyrkinyt nousemaan esiin, mutta oli aina kaikessa mukana. Hän oli matkassa jo HäRetin ensimmäisillä Lapin vaellus- ja hiihtoret-

killä, Kuusamon vaelluksilla tai Lieksan Ukonjoella, uurasti Padasjoella Taruksen kämpän työmaalla 1980-luvulla, kunnosteli Vanajaniemessä käyttöön saatua pikku mökkiä sekä oli Vanajaniemen nykyisen kämpän aktiivitalkoolainen 1990-luvun alussa. Näin hänen kauttaan heijastuu koko seuran historia.

Make vaikutti HäRetin johtokunnassa useaan otteeseen 1980-luvulta vuoden 2023 loppuun, toinen pitkä rupeama oli vuonna 2000 alkanut monivuotinen Vanajaniemen kämpän isännöisyys. Liiton muiden seurojen jäsenet tunsivat Maken monilta Lapin retkiltä ja Lapin majojen uskollisena talkoolaisena. Hän ehtikin olla mukana viimeisissä Lapin talkoissaan vielä kesällä 2024 ennen kuolemaansa. Monet olivat patikoidut polut ja tekevän miehen kätten jäljet. Hämeenlinnan Retkeilijät kunnioittaa pitkää työtä seuran parissa ja muistaa Makea lämmöllä.

Sauli Lehtimäki 1.4.1951-11.6.2024

Sauli Lehtimäen kuolema kesäkuussa sai retkeilyväen hiljaiseksi. Sauli valmisteli lähtöä, luovutti tehtäviään. Jaksoi käydä tapaamisissamme loppuun saakka, vaikka syöpäsairaus lyhensi askelta. Retkeilyliiton uutiset ja hirvimetsällä onnistumiset olivat mieluisaa kuunneltavaa. Asiantuntemus eri alueilla toi Saulille vuosien mittaan tehtäviä ja vastuuta niin Suomen Retkeilyliiton hallituksessa kuin Kangasalan Retkeilijöidenkin eri tehtävissä.

Saulin muistoa kunnioittaa laaja ystäväjoukko ja Kangasalan retkeilijöiden yhteisö.

Kangasalan Retkeilijät ry

Sauli Lehtimäki valittiin Työväen Retkeilyliiton hallitukseen ensimmäisen kerran 14.5.2016 pidetyssä liittokokouksessa, joten hän ennätti palvella hallituksen jäsenenä pitkän rupeaman. Saulin kokemus, tyyne olemus ja rauhallinen tapa esittää kantansa toivat hallituksen kokouksiin vakautta. Saulin näkemys käsiteltäviin asioihin oli aina valmiiksi mietitty ja perusteltu, ja hän nauttikin suurta arvostusta hallituksen jäsenten keskuudessa.

Suomen Retkeilyliitto ry

Ympäristövastuu ja yhdenvertaisuus

Retkeilyliiton hallitus on kokouksessaan 22.10. hyväksynyt liiton yhdenvertaisuus- ja tasa-arvosuunnitelman sekä ympäristövastuusuunnitelman. Liiton häirintäyhteys-

kilöiksi nimettiin samalla järjestösihteeri Tiina Sinervo ja hallituksen jäsen Aune Kurki. Yhdenvertaisuusvastaavana toimii puheenjohtaja Hannele Pöllä.

Suunnitelmia käsitellään paikallisyhdistysten kokouksissa ja ne ovat saatavilla Retkeilyliiton nettisivujen osiossa Hallinto.

Kolmen kämpän kierros

Liitollamme on mainiot kämpät Lapissa ja Lieksassa. Monelle meistä Karjalan Retkeilijöistä Lapin kohteet olivat vieraita. Niinpä päätimme tehdä syysmatkasta patikoinnin lisäksi tutustumismatkan. Yhdellä pikkubussilla ja yhdellä henkilöautolla suuntasimme syyskuun puolivälissä Rihmakuruun, pari joutui majoittumaan Vuontispiirtillekin.

Ensimmäisenä päivänä puolet meistä patikoi Pallashotellilta Vuontispiirtille poikkeuksellisesa lämmössä, vaatteita piti vähentää pitkin matkaa ja vastaan tuli porukkaa shortseissa ja T-paidassa. Toinen puolikas meistä kierteli Pallaksen reittejä. Kovaa päivää seurasi palauttava päivä ja tutustuimme Varkhanmukkaan, jossa testasimme uuden saunan, keräilimme sieniä ja marjoja ja ihastelimme luontoa ja olosuhteita.

Kolmantena päivänä oli vuorossa Keimiötunturi. Pieni porukka kulki laen kautta Sammaltunturin kupeella ja kurua pitkin Keimiöjärvelle ja sieltä autoille. Ja jälleen oli vuorossa palauttava päivä. Matkasimme Hettaan, jossa tehtiin tarvittavat ruoka- ja juomatäydennykset. Paluumatkalla kävimme tutustumassa Käkkälöön, jossa rentoa oleskelua, saunomista ja onkimista. Ihastuimme tähänkin paikkaan, joskin jossain määrin ymmärsimme, miksi Käkkälöllä on kovin vähän käyttöä.

Aika lailla yhteinen näkemys oli: olisipa yhdistettävissä Rihmakurun maisemat, sähkö ja saavutettavuus, Varkhanmukan mainio pihapiiri ja rakennukset ja Käkkälön joki. Mutta hienoja paikkoja kaikki. Monet meistä palaavat varmasti kohteisiin.

Teksti: **Reijo Ruokonen**

Rihmakurussa saa joka aamu herätä uudenlaiseen, valloittavaan näkymään. Kuva Ulla Suhonen.

Kun aluksi patikoimme lähes helteessä, heräsimme loppuviikosta pakkasaamuun. Kuva Heli Itkonen.

Patikoimme Pallakselta Vuontispiirtille todella lämpimässä säässä. Kuva Reijo Ruokonen.

Tapahtumakalenteri

Tapahtumat on koottu yhdistysten alustavista vuosisuunnitelmista vuodelle 2025. Yhdistykset tiedottavat jäsenilleen tapahtumista tarkemmin.

■ Espoon Retkeilijät (ER)

2.-3.11. Hiisivalkeat Nuuksion Stenbackassa alkaen klo 10. Talkoillaan kokoamalla kokko komeaksi, saunotaan ja vietetään iltaa kokon loisteessa. Seuraavana päivänä tehdään pikku patikka Nuuksion kansallispuistossa alkaen klo 11.00.

8.12. Seuran perinteinen joulujuhla Stenbackassa alkaen klo 12

26.12. Tapanin taaperus. Lähtö Metsäpirtiltä klo 12.

9.2. Hiihtoretki Salmenkartanon mailla.

18.2. Vuosikokous.

1.3. Pyrypäivät.

2.3. Nuuksion kansallispuiston vuosijuhla.

5.4. Luonnon havainnointia ja retkeilyä Stenbackassa vähenevän kuun aikaan.

30.4.-1.5. Kevään ja työn juhla luonnon helmassa.

17.5. Pyöräretki eri kohteissa Espoossa.

Tapahtumien yhteyshenkilöt: armi.salenius@gmail.com/ puh.0405098259, hillka.laitinen@gmail.com/puh.0440500354, pertti.mikkela@gmail.com/puh.0400475254, Juha Saarinen: jpt@kolumbus.fi/puh.0451262707. Nettisivu: www.trekkari.fi. Seuran tukikohda Nuuksion Stenbacka. Vuokrat jäsenille: 10/2 vrk. Ulkopuoliset 15/5. Hiljalla varauskalenteri.

■ Helsingin Työväen Retkeilijät (HTR)/

Helsingin Luonnonystävä

22.2. Ulkoilupäivä Espoon Oitaalla hiihtäen, luistellen, mäkeä laskien, pilkkien ym.

20.3. Kevätkokous klo 17, Paasitalo Sturenkatu. Kahvitarjoilun vuoksi tarvitsemme ilmoittautumisen.

16.8. alkaen klo 10 retki Mustikkamaalle/Korkeasaareen perinteisellä teemalla "Helsingin saaret tutuksi". Tarkemmat tiedot myöhemmin. Tiedustelut/Ilmoittautumiset: Eila Oranen 040 734 4913, oranen.eila@gmail.com

■ Hämeenlinnan Retkeilijät (HäRet)

La 15.2. Ulkoilupäivä Hämeenlinnan Alajärvellä, kokoontuminen Tervaniemessä klo 10.

Lahjavinkki jouluksi! Tilaustiedot sivulla 5. Kuva Liisi Juvonen.

Su 23.3. Pilkkikisat Vanajanselällä klo 10-12, lähtö kämpän rannasta. Myös sisarseurojen pilkkijät ovat tervetulleita.

Su 23.3. Kevätkokous Vanajanniemen kämpällä alkaen klo 12.30.

La 26.4. Kevättalkoot Vanajanniemen kämpällä alkaen klo 10.00

Su 11.5. Kuukausiretki Aulangolla, lähtö luontoliikuntakeskuksen parkkipaikalta klo 10.

La 24.5. Kevättalkoot Padasjoen kämpällä alkaen klo 10.00. Lisätietoja: <https://hameenlinnan-retkeilijat3.webnode.fi/> ja FB <https://www.facebook.com/HameenlinnanRetkeilijat/>

■ Järvenpään Retkeilijät (JäRet)

9.11. Kaamosherkkuretki Sipoonkorpeen.

30.11. Pikkujoulu ravintola Bummassa.

7.-8.12. Vanhankylänniemen Joulupolku, yleisötapahtuma.

24.-26.1. Akkojen rämpöinen (SRL) Helmikuussa **Kulttuurihiihto/ kulttuurikävely** Tuusulanjärven kohteissa.

Maaliskuussa **Lumikarketot,** koko perheen yleisötapahtuma. Huhtikuussa **päiväretki lähialueella** (esim. Mäntsälän Haukankierros tai Vaakkoi).

2.-4.5. Ukkojen luontoretki (SRL).

13.-18.5. Pyöräretki Viroon (Hiidenmaa). Toukokuussa **"Vipinää Vanhankylänniemessä"** -yleisötapahtuma. Toukokuussa **Tammirannan kevättalkoot.** **Lasten luontokerho,** joka lauantai koulujen lukukausien aikana. Lisätietoja: Hannele Pöllä, puh. 040 504 8296 www.jarvenpaanretkeilijat.com FB: @JarvenpaaRetkeilijat

■ Kangasalan Retkeilijät (KangRet)

La 8.2. Liikuntapäivä Torpalla. Maaliskuussa **kevätkokous.** Huhtikuussa **iltapäivä Pikku-Herityssä Valkeakoskella.**

La 3.5. Talkoopäivä Torpalla.

To. 29.5. Helatorstain ulkoilupäivä Torpalla. Puheenjohtaja, yhteysmiehi: Risto Mäntylä, puh. 040 828 9146 tai mantylaristo@gmail.com

■ Karjalan Retkeilijät (KR)

11.-12.1. Tutustumista talviverkotukseen Ukonjoen maisemissa/Höytiäisellä.

17.1. Elokuvakerho, Klaus Härön Ei koskaan yksin. Helmikuussa: **Lumikenkäretki Pohjois-Karjalassa.** **Lukupiiri, "Minun luontokirjani"** Maaliskuussa **Hiihtoretki** maakunnassa.

22.-29.3. Hiihtoretki Lappiin yhdessä Joensuun Ladun ja Kumpen kanssa.

5.4. Kevätkokous ja pilkkikisa Ukonjoella.**22.-27.4. Lintu-painotteinen matka Länsi-Viroon.** **Patikkaretki.** Toukokuussa

Naisten kevätkirmailu Hopealahdessa.

15.-18.5. Kummiseuraretki, Vihdin Retkeilijät.

23.-25.5. Ukonjoen talkoot. **Linturetkiä.**

Lisätietoja: Reijo Ruokonen, reijo.ruokonen@ruokonen.fi <https://karjalanretkeilijat.yhdistysavain.fi/>

■ Kuopion Retkeilijät (KURet)

Lasten ja aikuisten talvirieha Koivulassa. Avoin tilaisuus kaikille.

Villinny kevästä. Seurataan kevään tuloa Savisaaressa. Avoin tapahtuma kaikille.

Lintu- ja luontoretki Koivulan ympäristöön. Lisätietoja: Pauli Komonen, puh. 0400 350 515 www.kuopionretkeilijat.fi.

■ Kuusankosken Retkeilijät (KuuRet)

7.1. Kuukausikokous klo 18 seurakuntakeskus. Viikolla 3 **Kotiseutukävely.** Helmikuussa: **Matkailu- ja retkeilyilta** Seurakuntatalolla.

11.2. Kuukausikokous klo 18 seurakuntakeskuksella, kahvi klo 17.30. Viikolla 8 **Kotiseutukävely.** Maaliskuussa: **Ulkoilu- ja pilkkipäivä,** Sompanen.

Kuutamohiihto, Hiihtomaa. **Kevätkokous,** seurakuntatalo.

11.3. Kuukausikokous. Viikolla 12 **Kotiseutukävely.** **Lapin hiihtoviikko** (osallistutaan Retkeilyliiton hiihtoviikolle). Huhtikuussa: **Liikuntapäivät,** esim. Pajulahdessa.

8.4. Kuukausikokous ja kotiseutukävely/harvointitalkoot. **Teatteri,** aika ja paikka avoin. Toukokuussa:

Rinkkareissulla Lemmenjoella. Kuva Hannele Pöllä.

Talvikukkia. Kuva Reino Tuominen.

Linturetki sauvakävelen.

Siisti city -talkoot.

Kesän avajaiset, Sompanen.

13.5. Kuukausikokous.

Lisätietoja: Simo Korpelainen, puh. 040 761 7368 tai kuuret.jasenasiat@gmail.com
www.kuusankoskenretkeilijat.nettisivu.org

Länsi-Karjalan Retkeilijät (L-K R)

Maaliskuussa:

Latukahvio Kaunisniemen kahviossa.

Hiihtolenkkejä lähiladuilla.

Laskiaisen tienoilla:

Talvitapahtuma kummiluokan kanssa.

Kevätkokous Kirvolla

Lisätietoja: Anne Kuokkanen, puh. 044 7559445

Riihimäen

Retkeilijät (RiRet)

Hiihto- ja kävelyretkiä

lähiympäristöön.

Maaliskuussa **Kevätkokous.**

Ystävänäpäivähihto/kävelyretki Vahteristoon.

Lintujen kevätmuuton seuranta Sammaliston lintutornilla.

Toukokuussa:

Seuran osuus **kaupungin siivoustalkoisiin.**

Kesäkauden avajaiset.

Kevätpyöräily.

Ilmoittautumiset: Anneli Vähämaa, anneli.v52@gmail.com tai puh. 040 766 4201

Lisätietoja: pj. Pirjo Vihtilä, puh. 050 352 2253, pirjo.vihtila17@saunalahti.fi

www.riihimäenretkeilijat.yhdistysvain.fi

Seuraa tapahtumia Aamupostin Seurat ja järjestöt -palstalta.

Rovaniemen

Retkeilijät (RoiRet)

Tammikuussa:

Talviulkoilutapahtuma / Pakkasretki.

Seurapeli-ilta.

Helmikuussa:

Villasukkaretki.

Arctic Rally-talkoot.

Maaliskuussa:

Kevätkokous.

Kuutamohiihto.

Hiihtoretki laavulle / Retkeilyä pimeässä.

Huhtikuussa:

Hiihtovaellus.

Ulkoilu/Pilkkitapahtuma.

Toukokuussa:

Retki Perämerelle.

Pyörät kuntoon -tapahtuma.

11.5. Äitienpäiväkävely.

Suunnistustapahtuma.

Osallistutaan Poliisin johtamiin etsintäharjoituksiin, Vapaaehtoisien pelastuspalvelun koulutuksiin (Vapepa) sekä Vapepan etsintöihin.

Lisätietoja: Seppo Vähätaini, puh. 0400 231 594 tai rovanienretkeilijat@gmail.com

Salpausselän

Samoojat (SalSa)

1.1. Uudenvuodenretki lähimaastoon.

Helmikuussa **Kuutamoretki** lähilaaavulle.

Maaliskuussa **Kymijärven hiihto/tai patikkaretki** sääolosuhteiden mukaan.

Huhtikuussa:

Ensiapukurssi.

Retki Luonnontieteelliseen museoon.

Toukokuussa:

Kevätkukkaretki maastoon.

Runokurssi ja kilpailu jäsenille, aiheena "Luonto ja rakkaus".

Retkistä tarkemmat ajankohtaiset tiedot jäsenille sähköpostitse, FB-sivuilla sekä kotisivuilla: www.salpausselansamoojatsal.sa.yhdistysvain.fi. Lisätietoja: Aune Kurki, puh. 040 596 1200 tai Tuula Hauhia, puh. 040 708 2757.

Tiurahovin

Ystävät

15.-21.3. Hiihtomatka.

13.-9.9. Ruskamatka. Kohteenä todennäköisesti Ylläs-Pallas.

Matkat tehdään bussimatkoina ja täysihoitoperiaatteella.

Markku Lindgren, puh. 045

1235370 tai markkulindgren.1515@gmail.com

www.tiurahovi.fi

Vihdin

Retkeilijät (ViRet)

7.-10.1. Kuntostartti Liikuntakeskus Pajulahti.

Tammikuussa: **Lumikenkäilyä/hihtoa.**

Helmikuussa:

Linnunpönttöjen tarkistusta Papinsaareissa ja Saarilammella.

12. tai 13.2. **Kuutamokävelyä.**

Maaliskuussa:

Sääntömääräinen kevätkokous.

Enäjärven kotaretki.

Linnunpönttöjen tekoa.

Linturetki / Kurkimuutto /

Vanjärven lintutorni/ Viikin lintutorni.

Toukokuussa:

Retki Yölaulajat esim. Laajalahdessa.

15.-18.5. Kummiseuratapaminen (ViRet, Länsi-Karjalan Retkeilijät, Karjalan Retkeilijät)

Vihdissä. Majoituspaikkana

Enä-Seppä.

Päiväretki Porvooseen.

Joka kuukausi Tikkupeli-ilta ja tiistaikelaus Vihti-Bowlingissa

klo 14-15.30.

Lisätiedot: Riitta Ojanne, mriojanne@gmail.com

www.vihdin-retkeilijat.fi

Nuuskion kansallis-

puistoyhdistys NUUKA ry

30.4.-1.5. Kevään ja työn juhla

Stenbackassa yhdessä ER:n kanssa.

Lisätietoja: Hilikka Laitinen,

hilikka.laitinen@gmail.com

Lieksan korvessa. Kuva Hannele Pöllä.

Lähde Pohjois-Karjalaan, Ukonjoelle!

Omat kämppämme Länsi-Lapissa ja Pohjois-Karjalassa ovat jäsenten käytettävissä erittäin edullisesti.

Ukonjoen kämpppäalue sijaitsee Pohjois-Karjalassa, Lieksan Kitsissä, osoitteessa Kitsintie 208. Kämpä on aivan itärajan tuntumassa ja sinne on Lieksan keskustasta matkaa 55 km ja Joensuusta Uimaharjun kautta 115 km.

Ukonjoen päärakennus on entinen savottakämpä. Makuupaikkoja on kammareissa yhteensä runsaat 20: Piilossa 2 hengelle, Pitkäjärven 12 hengelle, Tohlissa 4 hengelle ja Teräväpäässä 4 hengelle. Pihapiirissä on lisäksi Einari-maja, jossa on 5 vuodepaikkaa. Lemmikkejä saa viedä ainoastaan Einariin.

Päärakennus oli aikoinaan työnjohdon kämpä, kun taas Einari oli alun perin esikunnan sauna. Kämpän historiaa on tallennettu Karjalan Retkeilijöiden julkaisemaan erinomaiseen kirjaan ”Ukonjoki – Savottakämpästä retkeilyn tukikohtaksi”. Kirja kertoo Ukonjoen suuresta savotasta Pielisjärven lääninä 1948–57 mukana olleiden työmiesten, emäntien ja kämppäpoikien muistelemina. Kämpän Pitkäjärvi-huoneeseen on koottu näyttely entisistä metsä- ja uittotyökaluista.

Rakennuksissa on puulämmitys ja kaasuhella/uuni. Päärakennuksen tuvassa on vuolukivinen iso leivinuuni ja jääkaappi. Aurinkopaneelit tuottavat sähköä valaistukseen, jääkaappiin ja puhelinten lataukseen. Joen rannassa on vuonna 2024 valmistunut saunarakennus, josta pääsee portaita pitkin uimaan Ukonjokeen. Pihassa on kaivo.

Hyvät retkeilymaastot aivan lähellä

Lähellä kämppää, Kitsintien poikki, kulkee merkitty retkireitti, Karhunpolku. Etelään päin lähdettäessä reitti kulkee jokivartta seuraten ja päättyy Patvinsuon kansallispuistoon Suomunjärvenle. Toiseen suuntaan kuljettaessa Karhunpolku kulkee Pitkäjärven harjua Ruunaankoskille ja sieltä vielä 60 km eteenpäin Teljon levähdysalueelle Kuhmoon. Molemmilla suunnilla on kiintolautut 4–5 kilometrin päässä kämpältä, Ahokosken laavu etelässä ja Kirkisensalmen laavu pohjoisessa.

Lisätietoja reiteistä: www.luontoon.fi/patvinsuo ja www.infogis.fi/lieksa.

Retkeilyliitolla ja Karjalan Retkeilijöillä on soutuveneet Pitkäjärven, Hukkalamella ja Suomunjärven.

Ympäroiviltä metsäalueilta löytyy hyviä marjamaastoja, joissa voi poimia hillaa/lakkaa/suomuraimia, mustikkaa, kaarnikkaa, puolukkaa ja karpaloita, ja lähivedet ovat kalaisia. Myös sieniä löytyy runsain mitoin. Ukonjoki onkin erinomainen tukikohta retkeilijöille, kalamiehille, sienestäjille ja marjastajille.

Lähimmät kaupat ja huoltoasemat ovat Lieksassa ja Uimaharjussa. Kesän turistesesongin aikana läheisessä Loma-Kitsissä on tarjolla majoitusta, ruokailuja ja savusauna.

Lieksan alueella käytiin talvisodan aikana paljon taisteluita, joten siellä on paljon sotaan liittyviä muistomerkkejä. Yksi niistä on Hatunkylässä sijaitseva ”Viisikon linja”, jossa on osittain rauhoitettu muistometsikkö, kunnostettuja taisteluhautoja ja konekivääripesäkkeitä sekä kiviasteita.

Lieksan Pappilaniemessä on Pielisen museo, jonka suuressa ulkomuseossa on esillä mm. kolme pihapiiriä rakennuksineen eri vuosisadoilta. Paikallisen rakennusperinteen ja historian lisäksi museoon on tallennettu vanhempaa metsätyökulttuuria. Kesäisin Pielisellä seilaa laiva, jolla pääsee mm. Kolille.

